

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravištvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrť strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Ozdravljenje zadružništva - ozdravljenje krize.

Zadružništvo je organizirana samopomoč delovnih slojev: kmetov, delavcev, malih obrtnikov in trgovcev. Ta samopomoč je bila v najhujših gospodarskih časih in največjih socialnih stiskah edina pomoč zlasti našemu kmetu. Kredit — posojila je naš kmet — velja osobito o slovenskem kmetu — dobival pod najugodnejšimi pogoji od kreditnega zadružništva. Zadružne naše posojilnice in hranilnice so bile njegova najmočnejša obramba zoper odedrške pijavke, na so ti posamezni odedruhi ali pa kapitalistične organizacije. Vršenje te naloge našega zadružništva je danes radi pomanjkanja denarja zelo otežkočeno, ako ne onemogočeno. Krivda ne zadene zadružništva, marveč gospodarske prilike

Gospodarska kriza našega kmeta, ki je najštevilnejši in najpomembnejši stan, in razni za omiljenje te krize so imeli ter imajo usodne posledice za naše zadružništvo, ki preživlja težke čase. Spričo številnosti in velpomembnosti kmetskega stanu mora obnova našega narodnega gospodarstva stremeti predvsem za tem, da reši kmeta ter vzpostavi ravnovesje v njegovem gospodarstvu. Dokler nimamo v naši državi svobodno izvoljenih kmetijskih zbornic, je naše zadružništvo najbolj poklican zastopnik našega kmetskega ljudstva. K temu ga tudi usposablja njegova številčna moč, ker obsega, kakor se je ugotovilo na glavnem občnem zboru Glavne zadružne zveze iz Beograda, ki se je vršil prvo nedeljo decembra v Zagrebu, v celi državi 8227 zadrug z nad en milijon člani. Lepa armada kmetskih gospodarjev, ki se jim pridružujejo tudi delavci, mali obrtniki in trgovci!

Stremljenje zadružništva za ozdravljenjem celokupnega našega gospodarstva se od ljudi, ki se profesionalno pečajo s politiko, kaj rado označuje ter žigosa kot politika. O tej stvari je predsednik Glavne zadružne zveze g. dr. A. Korošec na navedenem občnem zboru v Zagrebu spregovoril pojasnilne besede, ki obenem poudarjajo naloge zadružništva v sedanjih tako težkih časih. Dr. Korošec je med drugim rekel naslednje: »Beseda kriza je bila še pred petimi leti splošno znana samo v političnem in zdravniškem slovarju. Danes pa je ta beseda poznana in razumljiva vsem od otroka do starca, mallega in velikega, šolanega, kmeta in

malomeščana, zato ni nikako čudo, če tudi zadružništvo ni ostalo neprizadeto po splošni gospodarski krizi. Vendar je več kakor gotovo, da se more ta kriza z žrtvami izlečiti in spraviti vse zadružno gospodarsko življenje v zdrav in pravičen pokret. Kakor suhe livade z dovajanjem vode zopet oživijo in ozelelijo, tako bi tudi naši gospodarski kanali, katere predstavlja naše svobodno zadružništvo, mogli z nekoliko pomoči naše narodno gospodarstvo spraviti zopet v pravilno in zdravo delovanje. Četudi priznavam, da je ta splošna kriza zajela tudi zadružništvo in zadružniško gospodarstvo, vendar moramo tudi pri tej priliki glasno in jasno naglasiti, da zadružniška misel med nami ni niti za trenutek prišla v nevarnost krize. Nasprotno, čim večja je socialna beda, čim večja je gospodarska zmeda na svetu, čim bolj je zmeden odnos med proizvodnjo in uporabo, tem večja, tem globlja, tem trdnjša je naša vera v rešilno moč zadružnega gospodarstva. Red in sestav v gospodarski kmečki državi, kakršna je tudi naša država, se more najlažje doseči z gospodarstvom, urejenim na zadružni podlagi. Nobenemu načinu zdavljenja gospodarske krize se ne bo to posrečilo bolj, kakor načinu, ki bo bolno gospodarstvo potegnil iz težav potom zadružništva.

Nadejam se, da mi nobeden zaradi teh par mojih besed ne more očitati, da politiziram. To ni politika, to je naša velika skrb in briga za zdravje naše države. Večkrat se nam na neupravičen način očita, da smo v Zvezi politiki in da bi bilo najbolje Zvezo depolitizirati. Jaz tu jasno in glasno izjavljam, da smo v svojem zadružniškem delu samo zadružniki, katerim je na srcu samo sreča, veličina in blagostanje naroda in države, kadar vstopamo v zvezno hišo, puščamo strankarstvo pred vrati. To niso prave besede, temveč jih podkrepljuje naše delo v 15 letih. Kdor govori drugače, ta nas samo opravlja. Katera tako velika ustanova, kakor je naša Glavna Zadružna zveza, se more ponašati, da ima v svoji sredi vse Srbe, vse Hrvate in vse Slovence! Vendar nikdar ni zaradi tega inena niti najmanjše motnje, ker je vedno in povsod bila strogo enakopravna. Imela je v svoji sredi politike vseh sranj, vendar ni bilo niti najmanjšega nesporazuma, ker je bila prava zadružniška misel dejanski depolitizirana. To je naš ponos, upanje in bodoč-

nost. Mi čutimo neprilike in pretežki sedanji čas, vendar ne gledamo kakor mnogi gospodarski učenjaki v zrak, temveč na zemljo, v sredino svojega naroda, s katerim smo vezani s tisoč nitmi in smo mi zadružniki oni, ki ne gledamo skozi črna očala, temveč mi verujemo v srečo, blagostanje in napredek naroda in domovine, ker smo polni vere in nade v moč svoje zadružne misli. Bratje zadružniki, tej misli bomo vedno ostali zvesti.«

*

Prava beseda.

(Dopis kmeta iz ljutomerske okolice.)

Dneyno čitamo v različnih časnikih, kako se pobija in rešuje gospodarska kriza, toda zvon časa od dne do dne poje naprej staro pesem: »Križa nejenja, ampak se šele začenja!« Naš dobri stari znanec »Slovenski gospodar« je v svoji predzadnji številki v uvodniku »Most preko brezdna« pravilno poudarjal pravo jedro krize našega kmetijstva, to je vprašanje cen kmetijskim pridelkom.

Odkritosrčno moram povedati, da so nam kmetom, delavcem in malim obrtnikom ušesa polna o krizi in njenem pobijanju, ko vidimo, kako se gospodarski propad vrši z vso naglico naprej ter vodi v brezdnost. Bral sem zgodbo o zanimivi številki tri, kjer se pravi med drugim sledeče: Ko je Bog ustvaril zemljo, je izrekel tri besede: Naj bo luč! In takoj so se prikazala tri nebeška telesa: sonce, mesec in zvezde. Tudi v sedanji gospodarski krizi ni treba več kot dejansko izpolniti tri besede, namreč: Dajte kmetu denar! Potem bo takoj kot sneg na solncu kriza izginila. Ko opažam pobijanje gospodarske krize po raznih mednarodnih zborovanjih, se mi vsiljuje v spomin primer, ki sem ga videl na nekem travniku. Tamkaj je skupina puranov zagledala v travi kačo belouško. Takoj iztegnejo svoje vratove, opazujejo nekaj časa, potem pa vzklikajo: furt, furt, furt, dokler se ne razidejo. Slično se dogaja na mednarodnih zborovanjih, ki so namenjena rešitvi krize. Nekaj časa se posvetujejo, potem se izda geslo: furt, furt, nakar odidejo, kriza pa traja naprej. Lotite se jedra krize: Dvignite cene kmetijskih pridelkov do take višine, da se lahko z njimi krijejo, vsaj krijejo davki in dnevne življenjske in gospodarske potrebščine. Kmet se bo rešil krize sam, dajte mu le možnost plačevanja. S tem bo ob enem rešen krize in béde delavec, obrtnik, trgovec

ČLOVEŠKO TELO IN NJEGOVO NARAVNO ZDRAVLJENJE.

Prišla je zima. Treba je posebno paziti na zdravje. Naše telo je onemoglo. Radi tega mu moramo pomagati in ga očistiti nakopičenih škodljivih stvari ter mu dovajati nove oživljajoče soke.

Priloga se naravno zdravljenje z zdravilnim **PLANINKA-čajem**, ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zelišč in je njegovo koristno delovanje že priznано v znanstveni medicini.

PLANINKA zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnavljanje krvi ter učinkuje 6—12 telensko zdravljenje s **PLANINKA-čajem** izredno dobro:

- pri **slabi želodčni prebavi in zaprtju,**
- pri **slabem in nerednem delovanju črevesja,**
- pri **napetosti telesa,**
- pri **omolici, glavobolu, nespečnosti in zgagi,**
- pri **obolenjih sečne kisline in hemoroidih,**
- pri **obolenju jeter,**
- pri **nervozni in živčnih boleznih.**

PLANINKA zdravilni čaj pospešuje tek. — Zahtevajte v lekarnah izrecno **PLANINKA-čaj BAHOVEC** za Din 20.— paket, ki vsebuje samo tedaj pravi **PLANINKA-čaj**, kadar je paket zaprt in plombiran ter nosi naslov:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12.



Reg. S. br. 14212,
10. VII. 1934.

in učni material in za vse osebne izdatke in nagrade te šole in tečajev so dolžne vsako leto postaviti v svoj obč. proračun potrebne zneske za svoje šole in tečaje v višini, ki jih mora poprej odobriti ban. Za vzdrževanje strokovnih nadaljevalnih šol in tečajev bodo služili tudi sklad za podpiranje teh šol in podpore, ki jih določijo zbornice in prisilna združenja. Če posamezne občine nimajo zadosti sredstev za vzdrževanje teh šol in tečajev, jim potrebno podporo lahko podeli iz svojih kreditov minister za trgovino in industrijo, ali pa ban.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Krog plebiscita v Posaarju. Kakor znano, se bo vršilo dne 13. januarja v Posaarju ljudsko glasovanje, ali naj pripade to industrijsko ozemlje nazaj k Nemčiji, kamor je spadalo pred prevratom, ali pa k Franciji. Nemčija zastavlja vse moči, da bi odnesla iz Posaarja popolno plebiscitno zmago. S posaarskim plebiscitom se je pečal dne 6. decembra Svet Društva narodov v Ženevi, ki je odobril posaarski sporazum, sklenjen v Rimu med Francijo in Nemčijo. Varnostno službo bo opravljal do odločitve mednarodna policija. — Francosko časopisje oznanja svetu, da namerava Hitler obiskati koj po glasovanju v Posaarju Pariz, kjer bode s francoskim zunanjim ministrom razpravljati o francosko-nemškem sporazumu. Hitler bi naj ob tej priliki posetil tudi francoskega ministrskega predsednika Flandina.

Atentat in strahovit obračun z osumljenci. V Leningradu je bil umorjen tajnik komunistične stranke Sergij Mironovič Kirov. Truplo Kirova so prepekljali iz Leningrada v Moskvo, kjer je bilo na Rdečem trgu na mrtvaškem odru in nato slovesno sežgano. Pogreb je bil opravljen na državne stroške in je proglašeno po vseh večjih ruskih mestih 14dnevno žalovanje. Rojstno hišo Kirova bodo proglasili za narodni spomenik. Koj po atentatu so prišli 73 vojaških ter civilnih osumljencev. Preiskava se je vršila istočasno v Moskvi in Leningradu. Moskovski proces je bil naperjen proti 40 obtožencem in je trajal dve uri. Sodišče je ugotovilo, da je prišla večina obtožencev iz Finske in Letonske. 37 obtožencev je bilo obsojenih na smrt in so jih tudi takoj ustrelili na dvorišču sodišča. Istočasno se je vršila obravnava v Leningradu proti 36 obtožencem. Od teh je bilo obsojenih na smrt 29 in obsodba takoj izvršena

td. Kot star gospodar pomnim, da je nam prej včasih tudi šlo trdo za denar, toda tako slabo, da ne bi mogli plačevati več davkov, se je pač godilo kvečjemu lenuhom ali kakšnim posestnikom-pijancem. Danes pa tudi najbolj

vztrajnemu in delavnemu gospodarju grozi gospodarski polom. Če smo si nekdaj znali pomagati, bi si tudi znali danes, samo če pridemo iz sedanjega brezcenja kmetijskih pridelkov.



V NAŠI DRŽAVI.

Knez Pavle se vrnil v Beograd. Zadnjič smo poročali, da se je udeležil poroke angleškega princa Jurija z grško princeso Marino v Londonu tudi naš knez Pavle s svojo soprogo Olgo. Knez se je vrnil 8. decembra v Beograd v dvorec na Dedinju.

Naša pritožba proti Madžarom v Ženevi. Dne 7. dec. so obravnavali v Ženevi pred Svetom Društva narodov jugoslovansko spomenico, v kateri je opisana in z dokazi podprta krivda Madžarske na marsejskem zločinu. Po otvoritvi javne seje je povzel besedo naš zunanji minister B. Jevtić, ki je še v javnem govoru dokazal pred zastopniki držav iz celega sveta, kako je madžarska vlada organizirala, moralno ter gmotno podpirala poskuse za razbitje naše države. Ko je končal Jevtić svoj govor, sta dobila besedo še zunanja ministra Čehoslovaške ter Romunije, ki tvorita z našo državo takozvano Malo zvezo. Oba govornika sta pritrdila izvajanjem Jevtića. Nato je govoril zastopnik Madžarske Eckhard, ki je podal kratko in medlo izjavo, da Madžarska odklanja »krivično« gonjo, ki je pričela proti njej po marsejskem atentatu. Po časopisnih poročilih so se v Ženevi sestali zastopniki velesil in nekaterih drugih držav ter so sklenili, da bodo pričeli s posredovanji med Jugoslavijo in Madžarsko. Na razpravi 8. decembra se je potegnil za našo državo v posebnem in odločnem govoru francoski zunanji minister Laval. Izjavil je, da se pridružuje francoska vlada zahtevi po razčiščenju marsejskega zločina in kaznovanju krivcev.

Novi invalidski zakon na vidiku. — Celih pet mesecev je bila na delu državna komisija za napravo načrta sprememb in dopolnil k invalidskemu za-

konu iz leta 1929. Komisija je končala svoje delo. Njen načrt se razlikuje bistveno od načrta, ki ga je izготovilo Združenje vojnih invalidov. Po tem načrtu bi naj prejelo invalidsko podporo na novo do 5000 onih oseb, ki so zgubile invalidnino po odredbah invalidskega zakona iz leta 1929. Pri tem delu je sodeloval zastopnik invalidov, ki pa se ni povsem strinjal z novim načrtom. Državna komisija bo te dni izročila izdelani načrt za spremembe in dopolnila invalidskega zakona iz leta 1929 ministru za socialno politiko in narodno zdravje, ki ga bo potem z obrazložitvijo predložil v nadaljni pretres ministrskemu svetu. Ko bo ministrski svet pregledal načrt, bo pooblastil ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da ga predloži narodnemu predstavništvu v nadaljni pretres.

Nova uredba o organizaciji strokovnega šolstva stoji v veljavo z začetkom šolskega leta 1935-36. Po tej uredbi se otvorijo strokovne nadaljevalne šole v občinah, kjer je najmanj 50 učencev in pomočnikov, ki so dolžni hoditi v tako šolo. Če je v posameznih občinah več kakor 25, pa manj kakor 50 učencev, se ustanove z banovim dovoljenjem in v breme občin posebni strokovni tečaji, ki se vrše od časa do časa. Za vzdrževanje teh šol so dolžne skrbeti občine. Za poslopje, razsvetlavo, kurjavo, postrežbo, šolsko opravilo, učila, pisarniški



Vzgoja mladine za Katoliško akcijo. Sv. Oče kliče venomer vernike h Katoliški akciji, ki je po svojem bistvu apostolsko mišljenje in apostolsko delovanje laikov (svetnjakov) pod vodstvom duhovnikov. Apostolov potrebujemo osobito v sedanjem času. Potrebni so ne samo v misijonskih deželah, mar-

več tudi v naših krajih. Mnogoteri se nekam zdrzne, ako se mu reče: Bodi apostol! In vendar je ta naloga povse naravna, ki sledi iz bistva pravega kristjana. Ako si zdrav, ali nimaš dolžnosti, da pomagaš tistim, ki so bolni? Ako si zdrav na duši, ali ni tvoja dolžnost, da prideš na pomoč onemu, ki na duši boleha? Če ti sveti luč vere, ki je velik dar božji, ali ne boš te svetlobe ponesel tistim, ki tavaajo v dušni temi? Geslo: Reši svojo dušo, je papež Pij XI. izpopolnil z dodatnim geslom:

Rešuj duše drugih! Pridobivaj ljudi za Kristusa Kralja! Širi njegovo kraljestvo na zemlji! Je to sicer visoka naloga, toda dostojna kristjana kljub vsem njegovim slabostim. Biti apostol, pomenja biti Kristusov zastopnik, sodelovati z njim pri delu odrešenja med ljudmi ter se bojevati v Kristusovi armadi. To je pobožnost brez vsake sebičnosti, pobožnost, ki je in mora biti svojska Katoliški akciji. Taka pobožnost ne poživlja samo vedno iznova lastno duševno življenje, marveč tudi v veliki meri koristi vesoljni Kristusovi cerkvi. K tej veliki nalogi je treba skrbno vzgojevati mladino. Že pri otrocih se mora ta vzgoja začeti ter smotreno nadaljevati med odraščujočo in odraslo mladino. Mladenič se mora zavdati, da je pred Bogom odgovoren ne samo za sebe, marveč tudi soodgovoren za svoje tovariše in sodruge pri delu. Enako mladenka z ozirom na svoje tovarišice. Namen, ki ga naj postavi mladenič ali mladenka svojemu delovanju, mora biti ta: V svojem področju bom varoval ter pospeševal čast Kristusa in njegove cerkve. Da bi se vzgoja naše mladine vršila v tej smeri: to je namen molitve v mesecu decembru.

Slovenci na svetovnem evharističnem kongresu. Kakor znano, se je letos v 2. tednu meseca oktobra vršil svetovni evharistični kongres v Buenos Airesu, glavnem mestu južno-ameriške države Argentine. Kongresa, čigar potek je vzbudil občudovanje sveta, so se tudi Slovenci prav številno udeležili. Nastop Slovencev je bil taščen, da služi našemu katoliškemu narodu v čast. Priprave za kongres je med Slovenci vodil poseben slovenski pripravljalni odbor, ki je z njim zvesto sodelovala bratovščina živega rožnega venca, katera je tudi organizirala denarno zbirko za nabavo zastav ter zajamčila odboru kritje vseh izdatkov. O nastopu Slovencev na kongresu piše »Duhovno življenje«, družinski tednik za slovenske izseljence, ki izhaja v Buenos Airesu, naslednje: »Kateri niso videli zastav slovenske skupine, bodo brez dvoma mislili, da pretiravamo: zastave slov. skupine so bile morda najlepše in so vzbujale splošno pozornost. Naj omenimo, da so bila sredstva zanje nepričakovano hitro zbrana in je bilo darovanega celo znatno več, kakor so dragocene zastave veljale. Razumljivo je, da se je udeleževalo kongresnih svečanosti tudi lepo število Slovencev, bodisi iz Buenos Airesa, bodisi tudi iz provinc. Nekaj jih je pustilo svoje službe, da so se mogli udeležiti kolikor mogoče vseh zborovanj. Proti pričakovanju veliko jih je prejelo sv. zakramente in so tako najbolj veselo praznovali evharistično slavje. Žal ni prišel na kongres nobeden naših škofov in niti noben slovenski duhovnik iz domovine. Z veseljem in hvaležnostjo pa smo pozdravili v naši sredi oba naša prevzvišena nadškofa Šariča (Sarajevo) in Dobrečiča (Bar). Msgr. Dobrečič nam je dvakrat maševal in pridigal in je tudi slovesno blagoslovil zastave naše skupine.«

Divjanje zoper duhovnike. V zadnji številki našega lista smo v uvodniku



Pridna gospodinja skrbi, da so člani njene družine vedno krepki in zdravi. Zato jim nudi za zajtrk skodelico kakaoa. Posebno slasten in tečen je **Mirim kakao**, ki ga dobite pri vsakem trgovcu. Zavitek **Mirim kakao** za štiri osebe velja samo Din 1.—. 1133

v kratkih potezah očrtali borbo verske brezbriznosti in mlačnosti in osobito nevere zoper duhovstvo, kakor se pred očmi sveta odigrava posebno v Rusiji, Mehiki in Španiji. Omenili smo zadnjo revolucijo v Španiji, ki so jo vprizorili radikalni brezverski socialisti po boljševiskem zgledu. Ob tej priliki je od socialistov in komunistov nahujskana druhal divjala zoper duhovnike z nepopisno surovostjo in nečloveško divjostjo. Ker tudi nekateri slovenski listi, ki so radikalno-socialističnega duha, te grozovitosti ali zanikajo ali olepšavajo, je treba k tej stvari se večkrat povrniti. Dejstva, ki so se dogodila, so sicer vernim sinovom židovskega pisatelja Karla Marksa, duševnega očeta brezvernega socializma in komunizma, neljuba, ne dajo pa s zatajiti. Ne smejo se zamolčati, ker z bengalično svetlobo osvetljujejo divjaško razpoloženje množice, ki se da nahujskati od brezvernih in brezvestnih socialističnih voditeljev. Ugledni vatikanski list »Osservatore Romano« je o grozovitostih, ki so se ob zadnjem ustanku dogodile v Španiji, objavil obširno in podrobno poročilo. Med drugim poroča ta list, ki izhaja v papeškem Vatikanu, o strašnih izgredih socialistov v španskem mestu Oviedo naslednje: Očividci izpovedujejo, da so v parku sv. Frančiška nekega duhovnika sežgali ob živem telesu. Bil je na begu, pa so ga prepo-

znali in zgrabili, ga oblekli v rdečo obleko ter privezali k drevesu. Noge so mu polili z bencinom ter ga zažgali. Žgali so ga počasi, ker so hujskači kričali: »Le počasi, da bo več trpel!« Kanonika Coronasa so obsodili na smrt; da bi več trpel, so ga pet dni zaporedoma — vsak dan enkrat — vodili na morišče ter ga naposled usmrtili. Nekega duhovnika je neki komunist naznanil z besedami: »To je tisti duhovnik, ki je pred dvema letoma spovedal mojega na smrt bolnega očeta.« Dva kanonika so puntarji ujeli ter tirali pred seboj kot tarčo, ki bi naj v njo zaževale kroglice orožnikov in vladnih vojakov. Podivjale so tudi bile ženske. Ko sta dva bogoslovca težko ranjena ležala v bolnici ter prosila vode, je divjaško-socialistična bolničarka se v nju zadržala: »Vidva nista vredna kapljice vode!« Nekaj primerov smo navedli izmed velikega števila dogodkov, ki so se zgodili. Branitelji in olepševalci takih dogodkov ob Dravi in onstran Mure naj vzamejo v vednost, da s svojim počenjanjem sami sebe najboljše osvetljujejo.

Za Evharistični kongres v Ljubljani

Za lavantinsko škofijo se je 26. sept. osnoval lavantinski škofijski odbor za Evharistični kongres v Ljubljani. Predseduje mu mil. g. dr. Franc Cukala, st. dekan, podpredsednik mu je st. kanonik dr. Jože Mirt, tajnik Franc Kolenc, blagajnik ravnatelj Fran Hrstelj, referat za propagando je sprejel g. Kramberger, v odboru pa je tudi g. inž. Muri, urednik »Slovenca«. Odbor ima svojo pisarno v Mariboru, Slomšekov trg.

Po vseh deželah Jugoslavije je zanimanje za II. jugoslovanski Evharistični kongres v Ljubljani zelo veliko. Ljubljanski Pripravljalni odbor je dobil poročila iz Dalmacije, iz Hrvatske, iz Bosne in iz Srbije, odkoder pišejo, da je verno ljudstvo z veseljem sprejel novico, da bo leta 1935. v Ljubljani Evharistični kongres za vso Jugoslavijo. Tudi Slovenci v Zagrebu in Beogradu so se pričeli že pripravljati, prav tako tudi katoliški Slovenci in Hrvati v inozemstvu.



Osebne vesti.

60letnica. Dne 12. decembra je obhajal v Rajhenburgu 60letnico tamošnji g. župnik in konz. svetnik Jožef Tratnik. Jubilant je bil že kaplan v Rajhenburgu v predvojnem času, ko je gradil rajhenburško baziliko rajni g. kanonik Cerjak in je bil pri tem delu Cerjakova desna roka. Leta 1915 je stopil g. Jože Cerjak vsled bolehnosti v začasni pokoj in za njim je prevzel obširno in težavno rajhenburško župnijo g. Tratnik, ki ima velike zasluge za povzdigo Marijine božje poti, ki nosi naslov »Slovenski Lurd«. Veliko se je brigal za javno življenje, saj je bil oblast-

ni poslanec in se je mnogo trudil, da bi se zboljšale v naši novi državi razmere kmečkega stanu. G. svetniku naše iskrene čestitke in naj Bog in Mati božja rajhenburška obilno blagoslovljata njegovo nadaljna požrtvovalna dela za čast božjo in za dobrobit slovenskega naroda!

80letnico. Dne 12. decembra je slavil v Hočah pri Mariboru 80letnico g. Jože Pfeifer. Jubilant je dobro znan po cellem Slovenskem Štajerskem kot eden prvih izdelovateljev mlatilnih in drugih poljedelskih strojev, s katerimi je zelo mnogo koristil našemu kmetu. Vedno je stal trdno v vrstah Slovencev in je eden naših najstarejših naročnikov. K pomenljivem jubileju častita g. Pfeiferju »Slovenski gospodar« in mu želi zdravja do skrajnih mej človeškega življenja!



Novi stolni kanonik g. dr. I. Žagar.

Nesreče.

Veliki požari na Dravskem polju. V okolici Ptuja v občini Derbetinci je požar uničil posestniku Ludviku Frasu v Gibini gospodarsko poslopje s spravljanimi pridelki. — V Hvaletincih, občina Derbetinci, je zgorelo do tal gospodarsko poslopje s pridelki posestniku Antonu Germini. — V Pongercih v Čirkovcah sta zgoreli gospodarski poslopji posestnikoma: Baumanu in Belcu. Celotna požarna škoda omenjenih posestnikov znaša 100.000 Din.

Požar na Dravskem polju. Dne 5. decembra ob pol 7. uri zvečer je začelo goreti pri Vekoslavu Šprinčniku, posestniku v Trničah. Gašenje in reševanje je bilo zelo naporno, ker je bilo poslopje krito s slamo. Vsled hude vročine se je vnelo sosedno poslopje g. Al. Gselmana. Na pomoč so prihitali gasil-

ci iz Gereče vasi z ročno brizgalno. Potem so prišli požarniki iz Pobrežja pri Mariboru in domači gasilci iz Št. Janža. Škoda je velika, ki je pa deloma pokrita z zavarovalnino.

Skoro mu odsekal po nesreči roko. 23letnemu dninarju Antonu Mikši iz Hlaponcev pri Ptujju se je zgodila v gozdu pri podiranju huda nesreča. Eden od sodelavcev je zadel omenjenega po nesreči s sekuro v desnico in mu jo skoro odsekal v zapestju. Zdravniška pomoč je preprečila izkrvavljenje.

Ogenj uničil hišo s trgovino. V Kostivnici pri Rogaški Slatini je uničil ogenj Juneževo hišo s trgovino. Zgorelo je vse pohištvo, obleka, veliko moke, žita, fižola, mesa, knjige, šivalni stroj ter posteljnina. V trgovini je zgorelo nekaj blaga, ostalo so rešili, ga znosili ven, a kaj, ko so ga ljudje zunaj v temi pokradli. Škoda znaša 300.000 Din, zavarovalnina 115.000 Din. Gasilci iz Mestinja in Rogaške Slatine so ogenj omejili in rešili gospodarsko poslopje.

Božjast — vzrok smrti. — Predelavec Ivan Sluga iz Galjevice se je podal v Ljubljani dne 4. decembra nadzorovat delavce na Ižanski cesti. Blizu iškega mosta ga je nenadoma napadla božjast. Padel je po strmini v jarek, se zaril z glavo v mlako in se zadušil, predno so mu prihitali na pomoč.

Dva kozolca pogorela. Na Ragovem pri Novem mestu je zgorel posestniku Avžinu kozolec dvojnik s krmo in z raznim poljedelskim orodjem. Posestniku Teropšiču je uničil ogenj navaden kozolec. V nevarnosti je bila cela vas. Radi goste megle ni bilo videti ognja in so prihitali na pomoč gasilci iz Novega mesta prepozno.

Utonil. Iz Gradišnice v Ljubljani so potegnili utopljenega 77letnega Alojzija Klierja, rojenega v Gradcu in pristojnega na Vič. Bil je klobučarski pomočnik in zadnji čas v viški ubožnici. V noči med 3. in 4. decembrom je najbrž

radi vinjenosti zašel v Gradišnico, ki teče mimo ubožnice in utonil.

Razne novice.

Nenadna smrt vsled zastrupljenja. 53letna raznašalka časopisov Marija Muršič v Mariboru je pila dne 5. dec. zvečer žganje, v katerem so bili namočeni zeleni orehi. Kmalu po par požirkih so jo popadli želodčni krči in so jo prepeljali v bolnico, pa je bila vsa zdravniška pomoč zastoj. Ženska je umrla v hudih bolečinah. Preiskava je ugotovila, da je bil namočen poleg orehov še nek drug strupen sad, ki je povzročil hudo zastrupljenje in nenadno smrt.

Prodaja in nakup grada. Gradič na Noričkem vrhu pri Černji Padgoni, katerega lastnik je bil do leta 1928 baron Giesl von Gieslingen, ki je leta 1914 kot avstrijski poslanik v Beogradu izročil ultimatum srbski vladi, je kupila od lastnice Marije Černeckove ga. Ruša Kunejeva, hčerka pokojnega Petra Majdiča iz Celja, zasebnica v Celju za znesek 180.000 Din.

Aretacija dveh bratov pod sumom kološke tatvine. V ptujske zapore sta bila podana brata Anton in Franc Veigar z Dravinjskega rha. V občini Pobrežje pri Ptujju je bilo v zadnjem času pokradenih 48 koloških in puranov. Omenjena sta osumljena tatvine perutnine.

Če prevažajo staro lokomotivo. V tovornem vlaku, ki je vozil iz Sevnice proti Zidanemu mostu dne 5. decembra, je bila tudi stara lokomotiva, katero so hoteli odpeljati v Ljubljano. Pri postaji Breg je počila os na lokomotivi, ki je iztirila in potegnila za seboj še en vagon. Nesreča je povzročila zakasnitve vlakov. Potniki so morali prestopati, vendar je pa že bil promet zvečer omenjenega dne v redu.

Okradena tkalnica. Tkalnico »Triglav« v Kočevju so okradli mladi fantje na raznem blagu za 30.000 Din.



Slovesna blagoslovitev nove železniške proge Krakova—Michow na Poljskem. Blagoslovitev je izvršil škof Jasinski. — Desno: Vzpenjača na ognjenik. Voz je padla na tla in je bilo ubitih 7 oseb.



Poizvedovanje. Pogrešana Cecilija Tržan, stara 29 let, slaboumna, ima drukano obleko, predpasnik cajgast, robec, izvanredne majhne postave, rujavih oči, kostanjevih, pristrizanih las, šrbavih zob. Kamor pride, naj jo dobični obdrži in naznani očetu. Povrnjene dobi vse stroške in nagrado. Jakob Tržan, posestnik, Slivnica pri Celju.

Obžalovanja vredni slučaji.

Požigalec na delu v okolici Ljutomer. Na Krapju je zgorel skedenj posestniku Martinu Brumenu. V Slamnjaku je uničil ogenj viničarijo posestnice Kolmaničeve iz Lukavcev. Hiša je bila lesena in krita s slamo, radi tega je bila vsaka pomoč izključena. V navedenih požarnih slučajah gre gotovo

za požig. Viničar Vrhovnik je našel na svojem oknu listek z obvestilom, da mora zgoreti na Slamnjaku sedem hiš.

Vlom v poštni urad. Iz poštne urada v Vuzenici je odnesel vlomilec za 1000 Din drobiža. Zasedovani uzmovič je moral med pobegom izprazniti že-

pe, da je lažje tekel in ušel preganjalcem. Vsled najdbe razmetanega drobiža pošta ni oškodovana.

Vlom v trgovino. V noči 4. decembra so vlomili neznanči v trgovino Marice Tičar v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. Odnesli so 200 Din v gotovini in razne-



Vojaško pokopališče Paragancev v Gran Chaco v Južni Ameriki, kjer divja vojna med državama Bolivija in Paragvaj. — Levo: Angleški princ Jurij se je poročil z grško princeso Marino.

Najvišja gora na Angleškem

se nahaja v škotski grofiji Invernes in jo imenujejo Ben Naris. Na vrhu te gore je vremenoslovska stаница že od leta 1883.

Mesto z največ advokati.

Največ advokatov poseda romunska prestolnica Bukarešt. Statistiki so izračunali, da pride v Bukarešti na 100 prebivalcev že koj 4 odvetniki. Pred kratkem je začutila bukareška advokatska zbornica potrebo, da je natančno pregledala in preiskala seznam pravnikov, ki so bili pripuščeni k advokaturi. Kakor je dosedaj znano, so pregledali podatke o usposobljeno-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Miru kljub temu ni bilo. Moralo je govoriti orožje. Almagro se boja ni mogel več udeležiti, ker je že bil prestar. Gledal je z nekega griča potek bitke. Ko je videl, da zmaguje Pizarro, se je spustil v beg, a so ga ujeli nasprotniki. Ta boj se je vršil blizu Kuzka, v dolini, katero so imenovali Solnato polje, ker je bilo tam mnogo soli.

Nato je zasedel Ferdinand Pizarro Kuzko brez boja. Sprva je hotel poslati ujetega Almagra k bratu v Limo in od tam na Špansko. Čul je pa, da ga nameravajo po poti siloma osvoboditi in ga je obsodil na smrt. Almagro je milo prosil milosti ter odloga, Ferdinand ga ni uslišal. Samo to mu je ugodil, da so ga zadavili v zaporu in potem na glavnem trgu v Kuzko obglavili že mrtvo truplo leta 1538.

Tudi Ferdinandu Pizarro se pozneje ni godilo dobro. Kmalu po Almagrovi smrti je obiskal svojega brata v Limi, kjer sta sklenila, da pojde Ferdinand na Špansko k cesarju poročat odgodkih v Peru. Prijatelji so ga svarili pred to potjo. Kljub temu se je ukrcal na ladjo. Takoj

22 ko je stopil na Španska tla, so ga vrgli v ječo in izpustili šele po 23 letih.

Franc Pizarro je bival večinoma v novoustanovljenem mestu Lima ob morju. Baval se je z ureditvijo osvojenih pokrajin. Vse mu je šlo po sreči.

Tam je živel tudi Diego, sin na smrt obsojenega Almagra. Vedno je mislil na to, kako bi maščeval svojega očeta. Zbral je kakih 200 prijateljev, ki so govorili javno po mestu, da bodo obračunali za storjene krivice. Ko nekega dne Pizarro ni šel v cerkev, češ, da se ne počuti dobro, prejel je bil namreč tajno obvestilo, da ga nameravajo Almagrovi privrženci umoriti, so ga šli obiskat njegovi prijatelji ter uradniki. Zatrotniki so videli živahno vrvenje v Pizarrovi hiši in so bili prepričani, da se pripravlja tamkaj nekaj zoper nje. Še isti dan so napadli hišo ter ubili Pizarra. Ko se je zgrudil težko ranjen, je začrtal z roko na tla križ, ga poljubil in izdihnil v starosti 75 let.

Po Pizarrovi smrti je vladal nekaj časa v Peru mladi Almagro. Prišel pa je višji sodnik de Castro, ki je Almagra ujel in ga je pustil obglaviti.

Tako vidimo, da ni prinesla ta nesrečna pokrajina nikomur trajnega miru in zadovoljstva. Bogastvo samo še ne pomenja sreče.

ga blaga za 6000 Din. Imeli so seboj voz in konja. Do hiše so se prikradli od zadnje strani, kjer so raztrgali vrtno ograjo, prišli na dvorišče in do zamreženega okna v trgovino, v katero so vlomili s pomočjo bruna.

Obsodba radi detomora. 21letna rudarjeva žena Hedvika Kregar iz Trbovelj je vrgla 21. sept. zvečer 9 mesecev starega sinka Jožeta v bajer na Gvidu ni nato je skočila še sama v ribnik. Samomorilni poskus so videli ljudje iz bližine in radi tega je prišla Hedvika zopet iz rudniškega ribnika z otrokom na suho, vendar je bil otroček že mrtev. Detomorilka je bila obsojena v Celju 7. dec. samo na eno leto in dva meseca ječe, ker so se sodniki prepričali, da je storila zločin v duševnem obupu.

Premeten vlomilec poč. tujcem. Poč. žali smo, kako se je lotila troperesna vlomilska deteljica blagajne v posojilnici v Žužembergu na Dolenjskem. Orožniki so prejeli Jožefa Štanglja, Janez Mrvar je bil na pobegu pred žandarji ustreljen, tretji član vlomilske družbe je bil 291. ni mesarski pomočnik Anton Žabkar iz Poduljice pri Rakici okraju Krško. Žabkar ima na vesti več vlomov v Hrvatskem, kjer je bila izdana za njim tiralica. Pred kratkem je že padel orožnikom v roke blizu Rake, a jim je ušel iz pritvora z verigami vred. Uzmovič je namreč silno močan, lepo oblečen in bi nikdo ne sumil v njem nevarnega vlomilca. Dne 8. dec. je prišel v Novo mesto ter zavil v krčmo. Komaj je prijel za poln kozarec, sta ga že zagrabila orožnika in ga odvedla na varno. Prijeti Žabkar trdovratno taji očitane mu zločine.

Vlom skozi okno v omare. Na Bledu je bil izvršen na Miklavžev večer vlom v stanovanje gospe-vdove Vovkove na Milnem, ki poseda trgovino ter vino-toč blizu kraljevega dvorca »Suvobor«. Gospa se je podala omenjenega večera krog 8. ure iz spalnice v kuhinjo na pomenek s služkinjo. Ko se je vrnila v

spalnico, da bi naložila drva v zakurjeno peč, je zapazila, da sta odprta okno in omara. Po pregledu je videla, da ji je odnesel neznanec iz omare 6 tisoč Din. in samokres. V času, ko je kramljala gospa v kuhinji, je pristavil vlomilec lestvo, izrezal na oknu šipo in zadel pri stikanju po stanovanju na denar. Gospa je imela poleg vlomljene omare shranjenih 25.000 Din, katerih lopov ni iztaknil radi pomanjkanja časa.

Divjaški zločin dveh bratov. V vasi Salki pri Slavonki Požegi se je zgodil pred dnevi na pravoslavni praznik grozno krvav zločin, ki je povzročil obče razburjenje. Na vrata pravoslavnega župnišča sta potrkala popoldne brata Branko in Jane Ivančević. Gospodinja 61letnega pravoslavnega duhovnika Spiridona Spasiča je spustila brata v župnijsko pisarno, kjer sta hotela govoriti v župnikom. Župnika ob prihodu bratov ni bilo doma. Koj ko se je vrnil, je stopil v pisarno, kjer sta ga prosila brata, naj jima prečita časopise, kar je tudi storil. K mizi je tedaj priselja župnikova gospodinja Jelena Safirovič, ki je imela v naročju dveletno vnukinjo Dušanko Vranešević. Gostoljubni pravoslavni župnik je oba brata pridržal tudi na večerji in se z njima razgovarjal, ne sluteč, da pripravljata napad in umor. Sredi razgovora sta oba brata hipoma potegnila izpod sukenj dve ostri sekiri in pobila najprej 60letnega župnika, potem gospodinja Jeleno Safirovič in še dveletno vnukinjo Dušanko. Razbojnika sta na vsak način nameravala oropati župnijsko blagajno. V trenutku, ko sta razbojnika pobila dveletno Dušanko, se je vrnila v župnišče služkinja župnišča. Razbojnika sta se takoj pognala za njo. Posrečilo pa se ji je pobeigniti v sosednjo sobo, katero je zaklenila. Skočila je skozi okno na cesto in klicala vaščane na pomoč. Razbojnika sta jo zasledovala in jo hotela pobiti, da bi spravila s sveta pričo, ki ju je dobro poznala. Na begu

je eden izmed razbojnikov udaril služkinjo samo enkrat s sekiro, gotove smrti pa so jo rešili vaščani, ki so na njene klice prihiteli na pomoč. Služkinja je nato vaščanom povedala imena bratov morilcev. Orožniki so brata Ivančević že prijeli in oba sta tudi že priznala svoj zločin.

*

Slovenska Krajina.

Gimnazija v Soboti. »Slovenec« je 1. decembra prinesel izjave naših slovenskih kulturnih delavcev. Te izjave so odjeknile v srcih našega ljudstva z vidnim zadovoljstvom. Res je, že deseto leto teče borba za popolno sloboško gimnazijo in ta borba mora končno primesti zaželjeni sad. Nacionalni oziri jo zahtevajo, kulturni podvig Slovenske krajine je osredotočen v njej, gospodarski momenti našega ljudstva vpijejo po uresničenju desetletne borbe za obstoj popolne gimnazije. Romanje, ki se vrši vsako leto po končanem četrtem razredu na gimnaziji, se zajeda v dušo mladine z grenkosti, in premnogi ostanejo celo doma in ne morejo razviti svojih, od Boga jim danih talentov. Popolna gimnazija je za nas ne samo višen prelom s preteklostjo, temveč jasen izraz naše bodočnosti, spomenik naše kulturne in nacionalne svobode. Čemu potem še zahteve, ko je razlogov za njo toliko? Ali je kdo pomislil, ko so morali nena doma v oktobru l. 1925 učenci VI. in VII. razreda iz Sobotne, na vse zlá posledice? Res je, postali smo borci, v nas se je zagrizla zavest, da moramo dobiti to, kar nam ni dal tujec tisoč let. Naša svoboda bo popolna s popolno gimnazijo v Soboti, zato jo zahtevamo. Hočemo biti tvorci slovenske kulture; ne zahtevamo gimnazije samo borbe za naše pravice, temveč tudi nacionalni čini, saj so to tik ob meji; gospodarski, ker smo gosto naseljeni; kulturni, ker le duh slovanstva bije v naših srcih in nam more dati pr. ilno in zaželjeno prosvetno ognjišče s popolno gimnazijo v Soboti.

Fr. H.

Turnišče. Na praznik ujedinenja, dne 1. decembra, je pel pri službi božji zbor naših šolarčkov in žel od ljudstva priznanje. Po maši

Španci so postopali v novi koloniji Peru kakor po drugod, namreč skrajno kruto. Tudi tu so razdelili vso zemljo med vojake in naseljence; domačini so ostali sužnji, katere sta trdo delo in izkoriščanje kmalu skoraj čisto iztrebila.

Iz kratke zgodovine peruanske države je razvidno, koliko zatega bogastva je bilo svojčas tamkaj. Že res, da so veliko teh zakladov nenasični Španci na ladjah odpeljali v Španijo. Mnogo dragocenosti pa je le ostalo doma. Iz starih ter novejših zlatih, srebrnih predmetov in dragih kamnov je nastal ponovni državni zaklad, katerega je zakopal kapitan Thompson na Cocos otokih.

Takele podatke smo imeli o zlatu, ki že tako dolgo trdovratno kljubuje pod zemljo človeški radovednosti in pohlepu.

Od osrednje-ameriške republike Costarica, kateri pripadajo Cocos otoki, je imela naša družba dovoljenje za dvig peruanskega zaklada pod pogoji, ki so bili ugodni za oba dela.

Zelo razveseljivo za našo tretjo ekspedicijo je bilo dejstvo, da se je ponudil kot član avtomobilski dirkač Malcolm Campbell, katerega smo že omenjali, kako je imel dovolj brezuspešnega truda z na Cocos otokih skrito zlatino.

Campbell nam je razlagal, da bomo imeli pri

iskanju težavno stališče radi neznosne vročine na otokih. Cocos otoki so glede podnebja povsem podobni Hudičevemu otoku ob obali južnoameriške Gujane, na katerem ima Francija svojo kazensko kolonijo. Radi prevelike vročine dela lahko človek le po par ur na dan.

Govorijo, je trdil Campbell, da otočje ni neobljudeno. Skrivajo se baje na njem Indijanci kot čuvarji zaklada in je zažugana smrt onemu, ki bi zaklad našel in ga hotel naložiti na ladjo. On Campbell in njegovi tovariši niso zadeli na nobenega človeka na otokih in bodo pripovedovanja o skrivnostnih stražarjih le plod ljudske domišljije. Sploh nam je bil preiskušeni dirkač v marsičem dobrodošel s pametnimi nasveti z ozirom na preskrbo in opremo podjetja.

Tokratna ekspedicija ni bila tako številna nego druga. Družbo je zastopal Edvard Roberts, pameten ter načitan gospod, dober poznavalec tropičnih krajev. Zdravnika nismo rabili. Malcolm Campbell se je priključil iz športne radovednosti, jaz kot strokovnjak za zemeljske plasti, starinoslovec Simon Parker in 25 krepkih, zanesljivih in neustrašenih delavcev, katerim so bile zasigurane prav dobre mezde.

Slovo od zaročenke je bilo težavno, pa tolažila je naju zavest, da se bom najbrž kmalu vrnil in potem je ne bom več puščal same.

sti glede 2500 advokatsko naobraženih oseb. Od teh ni izvrševalo zagovorniške prakse 1200 advokatov.

Najstarejše mesto v Evropi.

Najstarejše mesto v Evropi leži na južnem Španskem in se imenuje Cadiz. Mesto so ustanovili stari Feniciani dobrih 1000 let pred Kristusom. Grki so ga imenovali Gadir, kar pomeni zid, Rimljani pa prvotno Gades, pozneje Gali-tana.

Gospodarski položaj Angleške.

Dobra tretjina angleške zemlje ni gospodarsko izrabljena in sicer radi tega, ker ni nerodovitna, ampak

so se otroci in gasilci v uniformah in tudi drugi ljudje zbrali na dvorišču občinskega urada in zasadili lipo v spomin na tragično smrt velikega kralja Aleksandra I. — V nedeljo 2. decembra se je vršilo zborovanje naših obrtnikov kot uvod v obrtniški teden; govoril je predsednik čevlj. mojstrov g. Litrop Štefan o pomenu obrtništva med narodom. — Umrl je pri nas Kūčko Jožef vsled raka na spodnji ustnici in v grlu. Pokoj njegovi duši!

Maia Polana. 3. in 4. decembra se je vršila prodaja jelš v gozdu grofice Zichy. Kupcev je bilo dosti in se je prodajalo po več dreves skupaj. Cena je bila še dokaj zmerna.

Beltinci. K nam je prispela nova poštna uradnica iz Ljubljane.

Sobota. Na Miklavževu, 6. decembra, se je vršilo žegnanje in obenem živinski in kramarski sejem, ki je bil še dokaj obiskan. Dan je bil razmeroma lep, četudi je ponoči deževalo; zato je prišlo več ljudi, kakor bi jih bilo sicer, in se je še precej kupovalo in prodajalo.



Na delo kliče zimski čas...

(Fant od fare...)

Čudno nam zveni ta naslov. Kmet je že davno skrbno pospravil zadnji poljski pridelek, vsejal ozimino, koje zeleni klici že sedaj bujno krase njive v pusti zimski naravi. Preoral je polje, da se zemlja v zimskem mrazu razkroji. Še si nagrabi stelje, nacepi dry, potem pa se bo kmet kolikortoliko zadovoljen vrnil v zapeček, delat novih načrtov za prihodnost. Zunaj ga bo veselo pozdravljalo in se mu rogal beli sneg. Pod snežno plastjo bo počivalo rodno polje, v topli sobi pa bo počival utrujen od dela in skrbi delavski kmečki človek.

Vse bo torej počivalo na kmetih v zimi, vendar pa bo ta čas na delo klical! Koga in čemu? Tebe uladina kliče tudi zimski čas na delo! Kliče te prosvet-

ker dovoljuje bogastvo lastnikov, da so velike površine neobdelane in izrabljene kot parki in lovišča. Leta 1830 so odpravili na Angleškem uvozno carino na žito. Žetev Anglija same bi zadostovala komaj za par mesecev na leto. Če bi Angleška imela tako obdelano zemljo, kot Nemčija, bi ji ne bilo treba uvažati žita iz Indije in Amerike.

Umestna prepoved v Rusiji.

V sovjetski Rusiji je prepovedano poljubljajanje na javnih prostorih, v kočijah in po železniških vagonih in sicer brez ozira na to, če je par poročen ali samski. Pred kratkem je moral plačati pot-

V San Pedro smo se ukrcali na jahto »George Washington« začetkom marca leta 1927. Skoro 14 dni trajajoča vožnja po morju je potekla povsem mirno med običajnimi zabavami med tovariši na krovu in med opazovanjem morskih živalskih zanimivosti, katere sem že opisal ob priliki prve ekspedicije.

Po izkrcanju nas in celotne naše precejšnje prtljage se je jahta vrnila z zagotovitvijo, da nas poseti po šestih tednih z najimenitnejšimi člani raziskovalne družbe. Saj takrat si bomo gotovo že na jasnem, kje da tiči zagonetni zaklad.

Izkrcanje v čolnih je šlo gladko. Cocos otočje ima nekako naravno luko, ki je zaščiten in tudi morje ni preplitvo.

Moram še posebej omeniti, da je imel seboj dirkač Campbell psička. Žival je že bila z njim na otoku, tekla je kar pred nami po kopnem in se je ustavila na mestu, na katerem je taboril njen gospodar, ko je brezuspešno iskal zakopane zaklade. Pes nam je bil torej kažipot in tudi mi nismo mogli najti za postavitev šotora boljšega in bolj zavarovanega mesta, nego je bilo svojčas Campbellovo. Ob potoku, ki se spušča iz skalovja, je bil najprikladnejši prostor za nočevanje.

Božični sejem

Pri nas:

T
I
S
K
A
R
N
A

S
V.

C
I
R
I
L
A

JASLICE:

Na papirju za izrezovanje, navadne in na kartonu, že izdelane, od priprostih do največjih, lesene za dom in za cerkev, posamezni kipci, samo sv. Družina, prtički za v kot z jaslami, angelčki s svečkami, otročki pri igrah (porcelan).

ZA BOŽIČNO DREVESCE:

novi okraski, zvončki, srebrne pene, sneg, zlati in srebrni trakovi, svečice, držala za svečice (izredno poceni), čudežne svečice, zlate pene za orehe zlatiti, papir za bonbončke, stanjol papir (izredno ugodna cena) v vseh barvah.

ZA BOŽIČNO VOŠČILO:

največja izbira razglednic, že po 50 par komad, božične vizitke s slikami (razglednice Katoliške akcije po 50 par).

OKRASITE DOM!

Imamo zidne slike (božične), krep-papir, pisani papir, svilen papir, čipkasti papir, listje in žico za rože itd.

ZA BOŽIČNE DAROVE:

knjige mladini: naj čita! Mladina, ki čita dobre knjige, bo dobra; knjige odraslim: saj je knjiga trajna in najcenejša zabava; fotoalbume, da o praznikih spravite v red svoje fotografije, da se ne izgubijo in obledijo; za pisalno mizo: pisemsko mapo, spominsko knjigo, nalivno pero, pisalno garnituro, tintnike, žepne svinčnike, koledarčke zelo lepe; otrokom šolske potrebščine, naj vedo otroci, čeprav so te reči potrebne, so vendarle dar, za katerega morajo biti hvaležni!

Božični sejem se vrši vsaki dan

v Mariboru: Koroška c. 5, Aleksandrova c. 6, Kralja Petra trg 4

v Ptuj: Slovenski trg 7.

Cocos otočje mi je povedalo na prvi pogled, da je ognjeniškega izvora z raznimi votlinami ter kotlinami ob morskimi obali. Na sredini nebaš razsežnega otoka se dviga precej visoko skalovje. Na teh skalah so razločno vidne sledi o nekdanji stavbi, ki je morala stati na vrhu. Ustno izročilo pravi, da bi naj bile današnje razvaline preostanki nekdanjega poganskega templja. Med temi starimi zidanimi bi se naj nekje skrival peruanski zlati zaklad, s katerim se je zatekel semkaj kapitan Thompson.

Zemlja na vsako stran otoka je bila od vseh mogočih iskalcev razkopana ter premetana križ kraž, bolj plitvo in na mestih presneto globoko. Nekdo je celo prestavil strugo potoka. Najbrž je dvomneval, da je zlato kje pod potokom, je odpeljal vodo in iskal po strugi.

Omenjeno so bili le prvi vtisi, ker hodili nismo po izkrcanju po otoku, saj smo imeli dovolj opravka s postavljanjem nočišča, spravljanjem prtljage in z urejanjem raznih malenkosti za bolj udobno ter daljše bivanje. Vsi smo bili tolikanj zaposleni, da niti pekoče vročine nismo neznočno občutili, dasi nam jo je slikal Campbell vnaprej kot pravi pekel, v katerem trpijo pod istim podnebjem francoski kaznjenci na Hudičevem otoku.

Noč je ovila mahoma otok, a je bilo prezgo-

Tolažba nebeška.

Katoliški molitvenik, zlasti za postarne ljudi, tudi z velikimi črkami, močno vezan z zlato obrezo, stane 32 Din. Dobite ga v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ni dom, da ga v zimi oživiš, ker je tako žalostno sameval sredi nemirnega življenja poletnih dni. Kliče te njiva lastne prosvete, ki je pusta stala med poletjem sredi skrbno obdelanega polja in žitnih njiv. Sedaj te kliče, da tudi njo razorješ in vseješ v njo klenih zrn prave ljudske izobrazbe.

O, ti kmetska mladina! Kako strmiš vse poletje v črno prst domače zemlje, zatopljena in vdana z vsemi mladostnimi silami in telesnimi močmi v težko delo na domačih njivah, ki ti donajajo kruh. Zato ni čuda, da v tem času, ko se tesno oklepaš zemlje, ne moreš misliti na višje, na duhovno delo. Zimski čas pa te oprosti teh tesnih spon, ki so vse poletje te vezale k črni grudi. Zato se tudi ti, kmetska mladina, sproščena nekoliko od zemlje, dvigni v zimskem času v duhovne višine, kjer sveti prava iuč prosvete.

Stvarnik je dal tudi za telesno delo namenjenemu človeku duševne moči in zmožnosti za pridobivanje potrebne znanja. Zakaj puščaš, kmetska mladina, te moči v nemar? Zakaj zanemaraš duševne darove svojega Stvarnika? V mladosti in zlasti v zimskem času jih porabljaš! O, koliko manj zablod bi bilo v mladosti življenja, ko bi se bila mladina učila ter vzgojevala v pravi omiki ter tako porabila svoje talente. Koliko manj podivjanosti bi bilo med fanti in drugih slabosti med dekleti, ko bi vsi znali ceniti prosvetni dom v župniji in uvaževati pravi namen prosvete za življenje! Tako bi lahko bilo enkrat mnogo skrbnih mož gospodarjev in dobrih krščanskih mater. Pa nedorasla sodobna mladina se žalibog tega dovolj ne zaveda. Mladost preživlja v drugačni obliki, zimski delaprosti čas v dru-

gačne namene uporablja, kot je to storila mladina v preteklosti.

Prihaja zopet v goste hladna starka zima, ki bo pritisnila v brezdelje k topli peči slabost in starost, nikdar pa ne sme tebe, sveža mladost! Mladina, tebe kliče tudi zima na delo, in sicer na delo na polju katoliške prosvete, ki si ga med letom v nemar pustila. Kliče te prosvetni dom, da si v njem obogatiš duha in razvedriš srce. Ne bodi gluhih ušes, sledi klicu k delu, ti sveža mladost! Obdeluj njivo svojega duha in srca, da moreš z zakladom znanja v duhu in s krščansko krepostjo v srcu mirno gledati v svojo in narodovo bodočnost!

*



Cesar nove mandžurske države opazuje z dalnogledom vaje svojih čet.

daj za počitek. Zbrali smo se krog ognja in Campbell, ki je prepotoval malodane celi svet, nam je postregel z mičnimi pripovedkami o samotarskih Robinzonih, katerih je celo v današnjih časih več v daljši soseščini s Cocos otočjem. Iznad Velikega Oceana se namreč dviga vse polno manjših otokov, ki so kakor nalašč za samotarsko življenje po razbitju ladje ali tudi iz prostovoljnih nagibov. Povesti o Robinzonih, dasi stare, so vedno nove ter dražijo človeško radovednost.

G. Campbell nam je pripovedoval o Robinzonu našem sosedu nekako naslednje:

»Majhen otok na južnem koncu Južne Amerike, Juan Fernandez, na katerem prebiva danes nekaj ribiških družin in katere obiskuje parnik vsakih 14 dni, spada med najbolj znane otoke. Prevladuje prepričanje, da je stopil na omenjeni otok Robinzon Cruzoe in živel na njem samotarsko življenje, ki je prepleteno z najbolj privlačnimi doživljaji, dokler se ni preselil na večji otok Mas-a-Tierra. Na baš omenjenem otoku se je naselil v novejšem času nov Robinzon. Samotar se piše Hugon Weber. Med svetovno vojno je bil vržen na otok, je živel tamkaj nekaj časa, pa se je pozneje zopet vrnil, da bi ostal do smrti na otoku. Seve so danes življenske prilike povsem drugačne, kakor so bile v časih prvega Robinzona. Mas-a-Tierra spada k južnoameriški državi

Čile, ki ga je uporabljala nekaj let kot kazensko kolonijo.

Hugon Weber se je podal v notrajnost otoka, kjer skuša živeti življenje, ki bi naj bilo prepleteno z doživljaji. Naselil se je na 250 m visokem ter od skal zavarovanem prostoru. Najprej je moral posekati drevje ter izkopati visoko travo s koreninami vred. Ta košček zemlje, katerega je iztrgal divjini, je pričel obdelovati.

Novi Robinzon je živel nekaj časa pod šotrom. Sklenil pa je, da si postavi kočjo, kar je zahtevalo mnogo truda in znoja. Najprej je izkopal stavbeni prostor in je postopal pri gradnji kolibe ravno tako, kakor je opazoval domačine. Zmešal je zemljo, slamo in posušeno travo z vodo. Iz te zmesi je postavil zide, ki so se utrdili na solncu, kakor bi bili iz kamenja.

Na otoku je vse polno divjih koz. Koze so morali nekoč pripeljati ljudje na otok. Živali so se zelo pomnožile in s časom podivjale. Lov na podivjane koze ni lahkota, ker posedajo izredno tenak sluh.

Na Mas-a-Tierra ni ne kač, ne želv, pač pa zelo mnogo divjih golobov in na tisoče najlepših, čisto malih ptičkov, katerim pravijo kolibri.

Po skalah ob obali otoka so še vidne votline, po katerih je iskal zavetišča prvi Robinzon. Da-

Maribor. Občni zbor Katoliškega tiskovnega društva v Mariboru se vrši v torek dne 18. decembra, popoldne ob 4. uri, v Mariboru v uredniški sobi, Koroška cesta 5.

Središče. Sv. Miklavž nas je obiskal dne 6. decembra zvečer. Obdaril je male in velike, vsakega po zasluženju. Prinesel je veliko lepih darov, a tudi s šibami ni varčeval. Dne 8. decembra smo igrali »Slehnika«, ki je uspel v vsakem oziru. Posebno so se odlikovali lepi kostumi. Tudi igralci so se jako dobro odrezali. Posebno Slehnika s svojim zgle-dom je ganil publiko do solz, to pa seveda samo take, ki razumejo pomen in namen igre, oziroma misterija. Najdejo se pa tudi taki, ki se bodi še tako žalostnemu prizoru na glas smejejo. Dvorana je bila nabito polna, a upamo, da bo tudi na dan ponovitve, dne 16.

nik 1000 Din globe — ker je poljubljal svojo ženo v železniškem vozu.

— —
Cd prebivalstva Angleske

Živi tri četrtine po mestih. Le vsak sedmi Anglež se peča s poljedelstvom.

— —
Letna svetovna uporaba lesa

znaša 50 odstotkov več nego ga vsako leto — zraste.

— —
Čudna trditve

statistike je, da je na svetu ravno toliko ljudi kakor podgan.

— —
Naraščanje prebivalstva v Njujorku.

Leta 1800 je štel Njujork 60 tisoč prebivalcev. Leta 1880 1,200.000

decembra, ob sedmih zvečer. Pridite, saj se ta igra tiče vsakega slehernega, brez izjeme.

Šoštanj. Katoliško prosvetno društvo iz Št. Andraža pri Velenju priredi v nedeljo dne 16. decembra v dvorani Zadrúžnega doma v Šoštanju ljudsko igro v štirih dejanjih »Vaški lopov«. Igra nam nazorno prikazuje življenje našega kmečkenga ljudstva. Sodeluje tamburaški zbor iz Št. Andraža. Začetek točno ob pol treh popoldne. K predstavi vsi meščani in vsi okoličani najvljudneje vabljeni!

*

Na delo za „Naš Dom“!

Čas hiti! Prav kmalu bo prišel naš prijatelj »Naš dom« k vam v novi in lepi obliki, poln pestre in zanimive vsebine. Že prihajajo izpolnjene nabiralne pole. **Povsod porast, veliko število novih naročnikov.** Po nekod kar tekmujejo kdo bo pridobil več novih naročnikov. Tudi dekleta so prav pridna, zlasti ko so zvedela, da jih čaka veselo presenečenje. Potrudite se, fantje, izrabite vsako priliko, da zberete čim več naročnikov. **Pošljite čimpreje naslove**

novih narvčnikov, d. bodo lahko vsi že dolili za Božič prvo številko. Sporočite tudi, koliko izvodov Vam naj pošljemo za agitacijo. Agitirajte ob vsaki priliki. Dr. Krek je nekoč rekel: »Agitirati je lahka stvar, treba imeti le misel, idejo in jo povedati drugim.« **Naša ideja je »Naš dom« v vsako hišo, v roke slehernega fanta in dekleta!** Potom »Našega doma« bomo najljubše zanesli med naše fante in dekleta misel katoliške zavesti in duha verske obnove. »Naš dom« bo glasnik naših idej! Pri agitaciji za »Naš dom« pa se ravnajmo zopet po g. dr. Krelu, ki pravi: »Če srečaš prijatelja ali znanca, ki te pozdravi z »Dobro dan«, odgovori mu »Bog daj!« in tretja beseda naj bo že agitacija za dobro stvar!« Fantje, tako delajte, tudi dekleta se po tem ravnajte! Postavili smo Vam cilj: **V vsako faro 100 »Naših domov«!** V kolikor ste se že k temu cilju približali? **Na delo! Prav te dni podvojite svoje delo, ki mora biti kronano s polnim uspehom. Vse za »Naš dom«, to bodi naš pozdrav in geslo v dnevih nabiralne akcije!**

pozabljenost. Pri nas že nekaj let sem cvetela neka cvetka, kateri pravimo ovaduštvo. No, im kakšni so ovaduhi? Dr. Krek je nekoč rekel: »Vsi tatovi, vlomilci in roparji skup niso zagrešili toliko krivic nad človeškim imetjem in življenjem, kakor skupni in ovaduhi. Teh poslednjih je več in so nevarnejše od prvih, zato se nam je treba najprej in najbolj boriti zoper ovaduhe. Saj so posledice ovaduštva neizmerne in neznosne.« Resničnost teh besed je izkusil že tudi marsikateri izmed nas. Zato pa ovaduhov ne maramo, pa tudi ne spoštujemo tistih, ki ovaduhe poslušajo za hrbtom tega, ki se brani ne more. Zato pa ovaduhom p.ezir, ponosen prezir poštenih ljudi; tistim pa, ki ovaduhe poslušajo, naše pomilovanje. Vsem pa, ki so ali so bili preganjani, vztrajnost in odločnost, ker končno le mora pravica enkrat zmagati! Božji mlini meljejo počasi, a sigurno!

Št. Ilj v Slov. goricah. V Št. Ilju v Slov. Goricah je dne 4. decembra umrl g. Mirko Bauman, znani narodni borec na naši severni meji. Star je bil šele 46 let. Pred letom si je nakopal zavrtno sušico in vsa zdravniška nega mu ni mogla vrniti zdravja. Rajni je bil rodom iz Sv. Jurija v Slov. goricah, odkoder se je priženil na lepo Draževno kmetijo v Zmrzlenku. Bil je zaveden Slovenec, zvest katoličan, napreden gospodar, znan pevec in pobornik za pravico in svobodo. V dnevih preobrata je delal noč in dan za našo skupno stvar na meji. Kadar se je bilo treba postaviti kot borec, bodisi za narodne ali krščanske ideale, si našel Mirka med prvimi, ki so postavili vse svoje moči in tudi premoženje za zmago pravične stvari. Padel je torej zopet nov steber na naši meji in sicer v najlepši moški dobi. Tik pred smrtjo je bil previden in pobožno je sprejel sv. popotnico. Pogreb se je vršil v četrtek, dne 6. decembra popoldne na šentiljsko pokopališče. Udeležba prijateljev je bila izredno velika. Pogreb je vodil domači g. kaplan Raušl v spremstvu g. župnika Vinka Kranerja od Spod. Sv. Kungote. Ob grobu se je v imenu sobojevnikov in prijateljev poslovil od umrlega njegov osebni prijatelj Fr. Žebot, ki je slavil zasluge pokojnikove za naše obmejne kraje. Ganljivo je bilo, ko je med sv. mašo žena-vdova z vsemi



Št. Peter pri Mariboru. Skrb za reveže ter brezposelne je res hvalevredno, Bogu in ljudem dopadljivo delo. Ni pa to skrb za brezposelne siromake, ki nimajo sredstev za življenje, da se jih na zimo odpravi in napoti na deželo, odkoder so doma, ali pa k sorodnikom na kmetih, da se tam čez zimo prežive. Takšen sklep je napravila neka občina blizu Maribora. Mi kmetje pa tega nikakor ne moremo razumeti, da bi ravno mi morali skrbeti za brezposelne in da bi se mestni in industrijski kraji kar tako na rovaš in na škodo kmeta in kmetijskih občin radi odkrižali brezposelnih. Naš kmet si že tako ne zna pomagati in otresti številnih obiskov brezposelnih, beračev, in zlasti takšnih, ki priromajo od bogsigavedi odkod z raznimi dovolili in priporočili in ki so

še mnogokrat prav nasilni, če ne dobe daru po njih volji. Čudni nazori gotovih ljudi in krogov. Tistim, ki je naložena skrb za brezposelne, naj tudi na druge mislijo in ne samo na kmeta, ki itak s težavo izhaja pod težo sedanjih gospodarskih razmer. Saj kmet itak rad da in pomaga, on nima vrat pred reveži zaprtih in ne odreče pomoči potrebnemu siromaku. Naj pa tudi tisti, ki so črpali moč sedanjih brezposelnih in ki so imeli korist in dobiček od njihovega nekdanjega zasluzka, nekaj storijo. Saj je kmetu marsikdaj manjkalo delavcev za kmečko delo in še vsaj v naših kmetijskih krajih ni brezposelnih kmetijskih in poljedelskih delavcev.

Št. Peter pri Mariboru. »Slovenski gospodar« je pri nas priljubljen in mnogo čitan časopis, tako da ga čitajo tudi oni, ki nanj niso naročeni in ki hvalijo in grajajo, kakor pač nanesse, zlasti če jih resnica v oči boje. Pa pustimo to. O nečem se še od nas vendar ni pisalo, pa je potrebno, da se in da ne pride v

in leta 1924 je narasla ta številka na 7 milijonov.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Roroška c. 5

nes izrabljajo te izdolbine ribiči kot shrambe za mreže.

Življenje otočanov je zelo miroljubno. Nobeden ne plačuje davkov in se ne pritožuje radi javnih bremen. Jadrnica iz Valparaíso donša samotarjem razne potrebščine. Vse je srečno ter zadovoljno. Pripovedujejo celo, da je bilo udobno na tem otoku tudi tedaj, ko so bivali na njem kaznjenci. Nemeč Hugon Weber ne čuti niti najmanjše potrebe, da bi se preselil iz samote v civilizirani svet, kjer je eden drugemu v napotje. Na Robinsonovem otoku je še dovolj prostora!

Vedno znova smo tiščali v pripovedovalca, ki se je pustil naposled omečitati in je ublažil našo radovednost še z eno robinzonijado te le vsebine:

»Angleški in ameriški milijonarji, razvajeni, bogati postopači, pri katerih ne igra denar nobene vloge, hočejo nekaj videti, kar je videlo doslej le malo ljudi, da lahko pripovedujejo pozneje svojim prijateljem in radovednejšem o izvedenosti.

Leta 1922 je morala ladja »Franconia« in leta 1923 parnik »Duches of Atholl« obiskati tudi otok Tristan de Cunha v južnem Atlantskem morju, ker je hotela videti večina potnikov pri vožnji okrog sveta tudi to posebnost med otoki. V obeh slučajih je bilo izkrcanje nemogoče radi

silovitih viharjev, a so doživljajev željni potniki vendar videli otok in nekateri pomorščaki, ki so zapustili parnika v čolnih, so obiskali otok ter pripovedovali bogati družbi, kaj so videli in s kom so govorili.

Približno 1500 milj od otoka Sv. Helene, ki je najbližji sosedni ter obljudeni otok, leži od sveta pozabljena pustinja ne le izven črte pomorskega prometa, ampak tudi najbolj drzni ladijski kapitani se ogibljejo skalovja otoka. Na otoku prebiva 150 ljudi. Puščavniki životarijo siromašno življenje, čakajo mesece, da cela leta, dokler ne prispe kak parnik ali jadrnica, da jim pripelje živež ter pošto iz domovine.

Prvi angleški lord admiral je izjavil v parlamentu, da ni bilo mogoče v zadnjih desetih letih prepeljati pošte iz domovine na otok Tristan de Cunha. V najnovjšem času je postalo v tem oziru nekoliko boljše. Vsako leto mora obiskati od otoka Sv. Helene ena bojna ladja tudi ta otok zapuščenih in spraviti tjekaj prehrano in pošto. Redko kedaj se prikaže še kak kitolovec, da bi vzel na otoku vodo, prehrano, krompir, sočivje in nekaj moke.

Otok je bil odkrit leta 1506 od portugalskega admirala Tristana da Cunha.

Dalje sledi.

Gospod, ostani pri nas!

Molitvenik za slabovidne z velikimi črkami smo na novo prejeli in ga posebno sedaj za zimski čas vsem priporočamo! Spisal ga je monsignor Janez Ev. Vreže. Lepo vezan v zlato obrezo stane 22 Din. Dobite ga v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

otroci pristopila k sv. obhajilu. Otroci so še vsi nepreskrbljeni. Vzgojeni so vsi v pravem krščanskem in narodnem duhu. Naj bo Mirku slovenska zemljica lahka!

Sv. Ana v Slov. goricah. Vzajemna zavarovalnica priredi v nedeljo dne 16. decembra po rani sv. maši v Katoliškem prosvetnem domu javno gospodarsko predavanje. Govori Franjo Žebot iz Maribora. Gospodarji in gospodinje, povabljeni!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V torek smo pokopali kmeta Jurija Poliča iz Obrata, ki je v nedeljo umrl v 59. letu svojega zakonskega življenja 85 let star. Rojen je bil 3. aprila leta 1850, poročen dne 21. februarja 1876. Njegova žena Marija je 6 let mlajša. Še do zadnjega je sama gospodarila. Bil je dober in varčen gospodar. Od njegovih otrok še živita dva sina in ena hčerka. Naj v miru počiva!

Sv. Rupert — Sv. Bolfenk v Slov. goricah. V nedeljo dne 16. decembra po rani sv. maši se vrši pri Sv. Rupertu v cerkveni hiši gospodarsko predavanje o zavarovanju, predava g. ravnatelj Mihelčič iz Celja. Isti dan popoldne po večernicah bo enako predavanje pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah, v gostilni Horvat. Gospodarji in gospodinje, povabljeni!

Ljutomer. Proslava Meškove 60letnice je v Ljutomeru doživela svoj rekord. Proslava se je vršila dne 7. in 8. decembra v Katoliškem domu. Pri večerni proslavi v petek zvečer, kakor tudi v soboto popoldne, je o Meškovem pisateljskem ustvarjanju govoril g. profesor dr. Dornik iz Maribora. Tako lepo in dovršeno, da je lik pesnikove duše vzrastel pred nami. Igralci Ljudske čitalnice pa so obkraj vprizorili Meškov najnovejši božični misterij »Henrik, gobavi vitez«. Pri večerni predstavi je bilo opaziti nekoliko neravnosti, druga predstava v soboto popoldne pa je bila tako sigurna in dovršena, da so se nekateri čudili, kako naši igralci zmorejo kaj takega. Popolnoma novi kostumi ženskih vlog so zelo ugajali. Občinstvo, ki je prenapolnilo dvorano, je po predstavi metalo cvetje igralcem na oder. Slovesnost je povečal orkester Glasbenega društva, ki je pod vodstvom g. Zacherla krasno zaigral več koncertnih komadov. S to predstavo je ugled Katoliškega doma mnogo pridobil. Fantje in dekleta, le tako naprej! V prosvetnem delu je naše življenje. Ker je igra kakor nalašč za sveti večer, bomo jo za božične praznike še enkrat igrali. — Da pa ne boste mislili, da je naše delo samo zunanje, moramo že sporočiti, da bomo prihodnji teden imeli duhovne vaje za dekleta, v postu pa, če Bog da, za fante. Adventne duhovne vaje za dekleta bo imel g. pater dr. Roman Tominec, frančiškan iz Ljubljane. Začnejo se v nedeljo dne 16. decembra, in se končajo v sredo zjutraj. Trije govori bodo dnevno. Vsa dekleta iz cele fare, še iz sosednih ste dobrodošle, poslušajte se te ugodne prilike, da zopet prenovite svojo notranjost. Ves uspeh našega dela je odvisen od apostolsko prenovljene notranjosti. Da bodo za Božič Vaše duše osrečene! — Požar imamo v bližini Ljutomera vsak teden. Posebno se odlikujeta dve vasi: Slamnjak in Krapje. Na Krapju so zgoreli letošnje 4 škednji, v Slamnjaku pa 5 vinčarij. Užiga zločin-

ska roka, katera pa dosedaj še ni prišla v roke pravice. — To nedeljo bo blagoslovljen prenovljeni Babičev križ na Podgradju.

Razkrižje pri Ljutomeru. Minuli mesec se je tukajšnji cerkveni pevski zbor pomnožil, da šteje sedaj z naraščanjem 60 članov in članic. Na čelu številnega društva je naš prijatelj domačin Joško Žuman, organist in pevovodja, ki poseduje lepo, precej obširno posestvo v Šafarskem in še vendar žrtvuje par večerov na teden za slavo božjo v cerkvi. »Razkrižje« imenovanemu društvu predseduje Žanjekovič Blaž, kmetski fant iz Razkrižja. Vesele narave je, obenem pa tudi vseskozi lepega vedenja. Tajnik društva je pa mladenič Josip Štojko, blagajnik pa naš priljubljeni starejši pevec Franc Makovec, posestnik na Razkrižju. Zbor je na dan Brezmadežne prvič skupno nastopil in počastil s kora Brezmadežno s pesmijo »Je mrak končan.«

Laško. Kakor je že čitateljem »Slovenskega gospodarja« znano, so se že pred dvema letoma izvršile pri tukajšnjem rudniku Huda jama, ki je last Trboveljske premogokopne družbe, večje redukcije ali odpusti delavcev iz službe. Koncem februarja 1933 pa je bilo reduciranih okrog 200 rudarjev in tudi takih, ki so bili že 10 do 20 let v službi pri rudniku, kjer so pustili svojo mladost in zdravje. Umevno je, da so postali reducirani rudarji nevoljni, da se meče ljudi z dela in od kruha na cesto kakor mlade mačke. Prišlo je do zunanjih nastopov v Hudi jami in v Laškem. Radi teh nastopov je bilo zaprtih nekaj vodilnih delavcev v zaporih okrožnega sodišča v Celju, kot preiskovalnem zaporu. Meseca oktobra lanskega leta se je vršila pred okrožnim sodiščem v Celju razprava, kjer je bil obsojen glavni delavski zaupnik Alojzij Lešnik na 20 dni zopora, drugi pa na manjše kazni pogojno in sicer po zakonih o zaščiti države. Proti razsodbi se je Alojz Lešnik pritožil in sedaj je okrožno sodišče pri prizivni razpravi Lešnika oprostilo vsake kazni. Dovoljujemo pa si vprašanje, ali je v interesu države, da se take zadeve, kjer delavstvo zahteva delo in kruha, proglašajo in opisujejo, kakor bi imele javno-nevaren značaj, kakor je to storil ob priliki omenjenih nastopov neki ljubljanski list? Z oprostilno razsodbo okrožnega sodišča pa so pred javnostjo obsojeni tisti, ki so kazali svetu na protidržavni značaj demonstracij, ki so pa bile le izraz nevolje delavcev nad postopanjem družbe. Lešniku na zadoščenju prav iskreno čestitamo!

Rimske toplice. Mošt ali pravzaprav brv čez Savinjo med Rimskimi toplicami in Sv. Marjeta je dovršena. S tem je prebivalcem na obeh bregovih ugodeno. Brv je zgrajena s pomočjo častnega odbora in banovinskega bednostnega fonda. Za prihodnje leto se predvideva razširitev banovinske ceste iz Zidanega mosta v Laško, kar je nujna potreba. Avtomobilski promet na cesti je velik, ker so tukaj v bližini kopalnišča Laško in Rimske toplice, cesta pa ozka in polna ovinkov. Nedavno se je zgodila pri Sv. Marjeti nesreča: avtomobil je zadel v konja posestnika Šanteja iz Polane pri Jurkloštru. Konj je na licu mesta poginil.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staro preizkušeni »**Franz Josefovi grenčici!**« Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »**Franz Josefova voda**« izborna učinkujoča naravno odvajalno sredstvo. »**Franz Josefova voda**« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Iz zagrebške torbe. Tudi drugo predavanje, ki je bilo v prostorih Slomšekovega prosvetnega društva v nedeljo dne 2. decembra, popoldne po litanijah, se je prav dobro obneslo. Ljudi je bilo mnogo in zadovoljni so odšli od predavanja. Najprej so slišali nekaj veselih zgodbic iz lovskega življenja, potem pa še resno besedo o naših izseljencih. Bodimo zvesti katoliški veri in slovenskemu jeziku! — Miklavžev večer, ki ga je naše Slomšekovo prosvetno društvo priredilo letos prvič, je bil enako zelo lep in zabaven. Obdarovanih je bilo mnogo revnih otrok. Prihodnje leto pa bo, upamo, še lepše. — V nedeljo dne 16. decembra, bo ob pol štiri popoldne v Jeronimski dvorani lepa igra s petjem v petih dejanjih. Naslov ji je: »Revček Andrejček«. Pridite vsi na igro in pripeljite s seboj še svoje znanca in prijatelje. Ne bo vam žal!

Mohorjeve knjige.

Pri Družbi sv. Mohorja v Celju so pravkar izšle redne in izredne knjige. Redne knjige so naslednje: **Koledar 1935, Večernice Stiški svobodnjak, Graničarji, Anton Martin Slomšek in 13. zvezek Zgodovine slovenskega naroda.** — Knjige za doplačilo pa so naslednje: Kočekšašelj: **Slovenski pregovori, reki in prilike**, broš. 21 Din (28), v platno vezan 80 Din (40); Lichtenberger-Kuret: **Hlačkova sestra**, broš. 18 Din (24), v platno vezano 27 Din (36); Joža Lovrenčič: **Pastir z belo ptico**, broš. 12 Din (16) v platno vezano 21 Din (28), in **Življenje svetnikov**, 10. zvezek 15 Din (20). — Razen teh knjig je izdala Mohorjeva družba pred kratkim tudi tele knjige: **Cvetje iz domačih in tujih logov**, ljudska zbirka dobrih knjig, po izredno nizkih cenah — doslej sta izšla dva zvezka Simon Gregorčič: **Izbrane pesmi**, broš. izvod 9 Din (12), v platno vez. Din 18 (24), ter Fran Levstik: **Martin Krpan**, broš. Din 3 (4), v platno vezan Din 9 (12). Dr. Kašpar-Oblak: **Vtiski iz Kennersreutha**, broš. Din 9 (12), v platno vez. Din 15 (20). Drago Ulaga: **Knjiga o sportu**, broš. Din 33 (44), v platno vezana Din 42 (56). Ksaver Meško: **Henrik gobavi vitez** (božičen misterij), broš. Din 15 (20), v platno vez. Din 21 (28). Hofmannstal-Zupančič: **Slehernik**, broš. Din 21 (28), v platno vez. Din 30 (40). — Omenjene in vse druge knjige iz založbe Družbe sv. Mohorja dobite v vseh knjigarnah. Številke v oklepajih pomenijo neudninske cene. Udje Mohorjeve družbe dobijo knjige iz njene založbe po udninskih cenah, če naročijo knjige naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju. Naročila po pošti se izvršujejo takoj, za naročbo zadostuje dopisnica, na kateri točno navedite, katere knjige želite. Seznam vseh knjig Vam pošilja brezplačno Družba sv. Mohorja v Celju.

Trgovci in obrtniki!

Novoletno reklamo stenskih koledarjev z bloki vam najugodneje natisne

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

kjer imate tudi veliko izbiro. Ne odlašajte z naročili, da jih boste pravočasno imeli!

Poslednje vesti.

Domače novice.

Obnova procesa ali obravnave dovoljena. Dovoljena je obnova procesa Markuzzi-Zemljič. Brata Ivan in Jožef Markuzzi in Mihael Zemljič so bili leta 1926 od mariborske porote obsojeni radi roparskega umora še danes neugotovljenega moškega, katerega so našli v Benediškem gozdu ubitega, na smrt na vešalih. Smrtna kazen je bila spremenjena v dosmrtno ječo, katero so prestajali v marib. kaznilnici. Tekom toliko let si je zbral zagovornik gradivo za nedolžnost obsojenih, ki bi se naj izkazala na zopetni obravnavi zagodetne zločinske zadeve.

Roparski napad. Angeli Jevšenak iz Stranic je odvezel neznanec na cesti košaro, v kateri je imela hranilno knjižico na 20.000 Din od mariborske mestne hranilnice.

Aktovka s 4 jurji. Sadnemu trgovcu Srečku Krajncu iz Pesnice, ki se je mudil z avtomobilom v Štrihovi, je izmaknil nekdo iz avtomobila 3 odeje in aktovko, v kateri je imel 4 jurje.

Vse potrebščine kupite vedno v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer, Štrigova. 1218

Dopisi in prireditve.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Čebelarska družnica Sv. Andraž v Slov. goricah ima svoj redni občni zbor na Štefanovo dne 26. decembra, ob treh popoldne, pri članu g. Tomažu Toš.

Veržej. Iz Veržeja nam poročajo, da so dne 1. decembra v pričo celega občinskega odbora in šolske mladine posadili na Glavnem trgu lipo, ki bode za spomin umrlega kralja Aleksandra in novega kralja Petra II. — V naši okolici po Murskem polju je to jesen dosti požarov, naši vrli gasilci se takoj odpravijo na mesto nesreče.

Fram. Prav slovesno se je obhajal praznik Brezmadežne. V cerkvi je izredno veliko mladine prejelo sv. obhajlo, popoldne pa se je Marijina proslava vršila tudi v društveni dvorani. Z deklamacijo in ubranim petjem smo slavili Marijo, g. profesor dr. Jeraj pa nas je spodbujal k njenemu čiščenju ter v jedrnatem in poljudnem govoru pokazal, kako tesno je kmečki stan zvezan z vero ter zvest njej in domovini. Požrtvovalnemu gosposdu iskrena hvala za trud celega dne! Želja vseh je, da bi še večkrat k nam prišel!

Planina pri Sevnici. Na frančiškovo dne 3. decembra se je vršil pri nas zadnji živinski in kramarski sejem v tem letu. Prignali so 474 glav živine in sicer 200 volov, 132 krav, 85 telic, 52 juncev in 5 bikov. Cena je bila slaba, najvišja 4 Din. Opaža se, da je vedno slabše, mesto boljše. — Vseh sejmov imamo sedaj devet v letu: 11. januarja, 1. marca, 13. maja, 15. junija, 12. julija, soboto pred evangeljsko nedeljo, 14. septembra (ta sejem se je pred združitvijo občin vršil v občini Golobinjek), 15. oktobra in 3. decembra. — Dne 5. decembra je obhajal 80letnico rojstva tuk. posestnik in gostilničar Nikolaj Trefner. — Letoviščarji se vedno bolj zanimajo za tuk. lepe kraje. Posebno privlačnost bo dobil planinski trg, če dobi potrebno kopališče. — Zabeležiti pa imamo tudi tri žalostne slučaje. V

Stanovska država — vedno glasnejša zahteva vseh narodov!

Poznaš njen ustroj? Edina slovenska knjiga o tem je: Dr. Aleksič, Stanovska država, stane 12 Din. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

sobo gospe Kristine Špan se je vtihotapil ponoči tat in ji odnesel nekaj posteljnine in novo obleko hčerke Olgice. Dva brezposelna sta na banovinski cesti dopoldne okrog 9. ure napadla šolarja Robiča, ga ranila z nožem na roki in mu vzela 5 Din. Na sejmski dan je bilo ukradeno kolo g. učitelju Grudnu.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—. (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Vajenec za kolarsko obrt se sprejme, hrana, stanovanje in nekaj obleke v hiši. Martijan Brus, strojno kolarstvo in specialna izdelovalnica kompletnih smuč, Zgornji Breg pri Ptujū. 1215

Starejša dekla, močna in poštena, za vsako delo sposobna se takoj sprejme pri Konradu Kurnig, posestnik, Vitanje. 1216

Želim spremeniti službo hlapca. Naslov v upravi lista. 1208

Iščemo viničarijo ali majarijo z 4 do 5 delovnimi močmi. Naslov v upravi lista. 1209

Posestvo 9 oralov v bližini Maribora se proda. Naslov v upravi lista. 1223

Singer šivalni stroj proda poceni in pod garancijo mehanik Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 1226

Za Božič nakupite manufakturo, perilo, rute itd. najceneje pri M. Gajšek, Maribor, Glavni trg, pri mostu. 1224

Škornje štev. 40 za 70 Din, omare od 120, postelje, madrace, odeje, spalnica trdi les z 3 marmornatimi ploščami 1400, omara za perilo z 4 predali od 110, kuhinjske omarice, mize, otročje oblekce, hlače, srajce in drugo po jako nizki ceni v novi starinarni v Mariboru, Koroška cesta 3. 1225

Za Božič!

Vsakovrstno **specerijsko blago** kupite pri meni vedno sveže in po najnižji ceni.

Najfinejšo banatsko moko kg po **Din 2.50**

lepo dobro krušno moko kg po **Din 1.50, 1.75 in 2.—**

sveže žgano kavo $\frac{1}{4}$ kg po **Din 13.—, 14.—, 15.— in 18.—**

lep riž kg po **Din 4.—, 5.— in 6.—**

milo $\frac{1}{4}$ kg kom. po **Din 4.—, 5.—, terpentini po Din 6.—**

lepe izbrane rozine $\frac{1}{4}$ kg po **Din 2.50, 3.—** sveže zmlate dišave, poper, cimet, gvirc, svežo ajdovo kašo, zmlate rožiče itd. 1222

Priporoča se znana trgovina

Weis Josip
Maribor, Aleksandrova 29.

Gospodar trezen in varčen s primernim kapitalom se išče za malo posestvo v lepem kraju. Naslov v upravi lista. 1211

Starejša ženska za malo gospodinjstvo pri Mariboru, eventualno šivilja, se išče. Poizvedbe pod »Samostojni organist« na upravo lista. 1207.

V najem se da stanovanjska hiša z njivo, Bena 6, pogoji se izvejo v Laznici 11, pošta Limbuš. 1221

Zaradi smrti se proda gostilna v bližini novega rudnika. Celje, Zagrad št. 22, Robert Zafuta. 1217

Polže za uživati kupuje M. Berdajs, Maribor, Vetrinjska 30. 1218

Prodam posestvo 15 oralov in mlkn z 5 orali zemlje in vinograd pri Sv. Petru niže Maribora. Klobasa Janez, Žitence 16, Sv. Jurij v Slovenskih goricah. 1206

Kupim hišo z nekaj zemlje ali vzamem v najem, če mogoče blizu ceste. Cena okrog 20 tisoč Din. Stermšek Ivan, Čadramska vas štev. 6, p. Poljčane. 1212

Praktična božična darila so: moški, fantovski in otroški klobuki, kakor tudi copate (počne) za ženske, moške in otroke v veliki izbiri klobučarne Franc Bernik, Maribor, Trg Svobode 8, med gradom in frančiškansko cerkvijo. Znižali smo cene! 985

Kmetice! Najboljše zamenjate semena za olje v tovarni bučnega olja v Mariboru, Taborška 7, južna stran mosta. 1195

Volno, prejce, čipke, ročna dela v veliki izbiri nudi Pavla Slugova, trgovina ročnih del, Vodnikova ulica 1184

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, star. papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Romani Karl Maya:

10.000 strani — 60 zvezkov po 160 strani — 15 knjig!

Vsi romani so že izšli in jih lahko dobite vse na enkrat.

Knjigotrška cena je: zvezek po Din 13.—, knjiga po Din 60.—, 70.— in 75.—.

Kdor naroči z naročilnico, dobi:

Vseh 60 zvezkov, broširano,

namesto za Din 780.—, samo za mesečno odplačevanje tekom 12 mesecev po Din 45.—, ali pri takojšnjem plačilu za Din 500.—, ali vseh 15 knjig, v celoti v celu platno: namesto za Din 1050.— samo po Din 60.— mesečno tekom 12 mesecev, ali pri takojšnjem plačilu za Din 600.—.

Po tako ugodnem nakupu oddamo le 1000 naročilnikom, ker bodo potem knjige pošle.

Knjižnice in privatniki, oskrbite si pravočasno te zanimive romane!

Naročilnico dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in v Ptujū.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Letalo brez pilota.

Spomladi leta 1914 so se vadili mladi vojaški letalci na vojaškem letališču v Kölnu (Nemčija). Ker je pomožnega objekta primanjkovalo, so si morali vojniki sami pripraviti svoje stroje za podvig v zrak. Med učenci je bil podčastnik Zanettel, ki je imel nekega dne posebno smolo. Stopil je s svojega vodilnega sedeža na tla, da bi spravil letalo v smer poleta, in je pri tem vzvod za plin nekaj zavrl. Med tem, ko pe letalo obračal, pa se je moral vzvod radi sunkov in stresljev na kakšen način odpreti in se vključiti na polni plin, moter je zagrmel z vso silo in preden se je utegnil Zanettel zavesti, se mu je letalo izmuznilo iz rok in se dvignilo v zrak. Ljudje, ki so prišli od vseh strani, so pravili, da niso videli še nikoli tako lepega poleta in tako krasnih krivulj. Samosvoje letalo je kmalu izginilo v ozračju nad reko Ren. Še le sedaj so se ljudje prav zavedli, kaj se je bilo zgodilo. Neki narednik je prejel nalog, naj hitro poleti z drugim letalom za beguncem in skuša ugotoviti, kam bo treščilo na tla, kar se je moralo gotovo zgoditi. Malo hudo bi bilo, če bi si izbral za to baš kako obljudeno cesto sredi mesta. Telefonska obvestila so šla takoj na vse strani. A niti zasledujoči narednik, niti kdo drugi ni vedel povedati, kam je uporno letalo izginilo.

Končno po dolgih urah je dospela na letališče brzojavna vest iz utrdbe Müngersdorfu: »Pravkar je pristalo letalo brez krmarja in brez poškodbe v bližini utrdb. Krmar je po vsej priliki že prej padel iz njega.« N tovorni avto so naložili takoj vse mogoče nadomestne dele in orodje ter zdrveli z vso brzino proti Müngersdorfu. Tu je že čakala velika množica ljudi in razburjeno govorila o dogodku, ob bližnjem ribniku pa se je prišlecem nudil prizor, ki je imel zanje veliko veselega v sebi. Tam je neki posestnik iz bližine s kopico svojih delavcev z dolgim drogom in mrežami ribaril do kolen v vodi in stikal za domnevanim ponesrečenim vojaškim krmarjem. Na travniku pa je ležal prekucnjeni begunec. Priče so pravile, da se je pustil lepem drsalnem poletu do tal, ko se mu je motor ustavil, tam je zadel s krilom v oviro in se postavil na glavo. Propeler si je malo nalomil, drugače pa ni bilo nič hudega. Razume se, da so razburjenim ljudem takoj povečali, za kaj gre in cela zgodba je vzbudila mnogo smeha. Čez kratek čas je bil begunec spet v pravi legi in dobil nov propeler. Že omenjeni narednik se sedel vanj in v ponovnem pletu odplul na domače letališče.

Stroj premaža človeka.

Neka njujorška tvrčka prodaja avtomat za pregledovanje izvoznih jajc Novi izum sloni na dovtetnosti fotoelektrične stanice (takozvanega »električnega očesa«) napram jakosti raz-

svetljave. Aparat v obliki priljubljene »robot« pobira z »roko« jajca drugo za drugim iz košare ali zaboja ter jih dviga v višino svojega »očesa«. Odpira potem v posebno košaro slaba jajca z znižano prozornostjo, ki ne odgovarja zahtevam za izvozno blago. Pri prtem javnem predvajanju novega robota je prišlo do zanimive tekme med avtomatom in človekom. Eno in isto pošiljatev z več sto jajc sta pregledala najprej robot in potem strokovnjak kokošar. Izkazalo se je, da je robot manj strog kakor človek. Sprejel je 7 jajc, ki jih je odklonil človek. Nato so šla jajca v preiskavo, ki je dala prav robotu. Sedem jajc, ki jih je kokošar odklonil, so bila popolnoma sveža in primerna za izvoz.

Vzor očeta.

Iz Tokija poročajo: Učence vsega sveta bo gotovo vzpodbodel primer japonskega generala Sinmiure, ki visi na življenju svojega sinčka Jira. Ta sin je generalov edinec in luč očetovega življenja. Pred kratkim je zbolel in je moral ostati doma v postelji. Očeta pa je zelo skrbelo, kaj bo s sinom, če bo v šoli zaostal. V tej zadregi mu je prišel junški domislek, da bi namesto svojega sina sam obiskoval šolo. In res, general je vzel otrokove knjige pod pazduho, se predstavil Jiravemu učitelju in ga prosil, če sme prisostvovati pouku namesto sina. Seveda je učitelj privolil v to in general je zavzel sinčkovo mesto ter poslušal predavanja od začetka do konca. V šolo je prihajal vsak dan, doma pa je sinčku razlagal, kaj so se tega in tega dne učili v šoli. Skupaj sta ponavljala gradivo in pisala naloge in ko je Jira ozdravel, je učitelj v šoli izgubil učenca — generala, zato pa je mogel pri njegovem sinu ugotoviti, da v vsakem pogledu vzgledno dohaja svoje sovrstnike v šoli.

Šimpanz in denar.

Profesor na Yaleškem vseučilišču v Ameriki R. Yerks, ki že več let dela zanimive poskuse z opicami, poroča, da mu je uspelo šimpanzom vzgojiti čut za vrednost denarja. Poskuse je delal z živalmi, med katerimi je štela najmlajša leto dni, najstarejša pa šest let. Navadil jih je vsako stvar, ki so si j zaželele, »plačati«. V ta namen je rabil raznobarvne kovinske znamke. Opice so kmalu vedele, da morajo vreči znamko določene barve v avtomat, če hočejo dobiti določeno stvar. Če so pa hotele znamke same, so morale izvršiti to ali ono delo, na primer prenašati tovore in podobno. Tudi pravico do ostavitve kletke so si morale na ta način zaslužiti in če so hotele, so si lahko kupile celo likerja. Zanimivo je, da so delale z velikim veseljem, čim so razumele pomen denarja, in so kazale celo nagnjenje, da bi delale preko zahtevane mere, samo da bi zaslužile še

več. V ostalem pa so se izkazale kot velike razsipnice. Po navadi so potrošile vso zalogo prisluženih znamk naenkrat, ko so prišle v položaj, da kaj zdado. Posebno razsipne so se izkazale samice. Čim so zaprli avtomate, so oddale preostale znamke, takorekoč svoje prihranke, pazniku, do katerega so imele popolno zaupanje. Same med seboj pa si niso zaupale in to po pravici, kajti kradle so znamke druga drugi, kolikor so mogle. Zelo zanimivo je tudi to, da so nekateri šimpanzi pri drugih »denar« prosjačili, ali pa si ga izposojevali in ga potem tudi vračali.

Neznano ljudstvo.

E. W. Chinnery, ravnatelj okrajnih uprav na otoku Novi Gvineji (pri Avstraliji) se je pred nedavnim vrnil z ekspedicije v notranje dele tega otoka, ki so bili doslej neznani in ki so jih smatrali za gorato puščavo. Odkril pa je tu mnogo zanimivosti, med drugim novo ljudstvo, o katerem znanost doslej ni imela niti pojma in za katerega se antropologi, ki so pripravljali za svoje zborovanje v Londonu, zelo zanimali. — Dežela, ki jo je Chinnery raziskal, se je izkazala za najboljši in najrodovitnejši del Nove Gvineje. Tu je odkril nad 3000 m visoko gorsko skupino, v kateri izvira več neraziskanih rek. Na površini kakšnih 10.000 kvadratnih kilometrov živi narod, ki šteje okrog 200.000 duš in ki ni prej nikoli slišal kaj o belem plemenu. To ljudstvo je zelo divje, kar je razvidno iz školjkastih ogrlic, ki jih nosijo njegovi moški in ki jih po ostali Papuanski pokrajini nosijo le moške, ki so v boju usmrtili sovražnike. Drugače pa je to ljudstvo na neprimerne višji kulturni stopnji nego drugi papuanski rodovi, kar je zelo zanimivo dejstvo, iz katerega sklepajo sedaj, da bo utegnili pojasniti neke trditve o izvoru in razširitvi človeškega rodu. Ekspedicije same niso novo odkriti divjaki nikoli tako nadlegovali, da bi morala rabiti orožje.

Pošta na južnem tečaju.

Znani ameriški admiral Byrd je s svojo ekspedicijo že od začetka letošnjega leta v pokrajinah večnega snega in leda ob južnem tečaju. Byrdova ekspedicija hoče vztrajati v Mali Ameriki, kakor imenujejo južni tečaj v najnovejšem času, še celo leto 1935. Byrd prejema na južni tečaj neizmerne dosti pisem in raznih drugih vseh mogočih poštnih pošiljk. Radi tega je sklenila ameriška vlada, da ustanovi na južnem tečaju posebno pošto. Prvi poštar najbolj južne poštne postojanke Karl Anderson je že zapustil ameriško prestolico Washington in je vzel seboj na svoje novo službeno mesto 50.000 poštnih pošiljk, katere hočejo dobiti nazaj nabiralci znamk s štampljko poštnega urada ob južnem tečaju.

Iščemo zaupnike, ki poznajo peke in trgovce z moko. Perssons, Ljubljana, pp. 307. 1178

Klobuki, čepice, nogavice po najnižji ceni pri A. Filipančič, Maribor, Vetrinjska 6. 903

Dvoje jajc dnevno ne znese nobena kokoš; najmanj pa letno 140, ako kupite izbrane štajerske jarčce in peteline. Prodaja vsak tržni dan v Mariboru na Glavnem trgu. — Perutninarstvo Spodnje Radvanje. 1201

Denar je dobro naložen,
če se poslužite nakupa v 1192
TRPINOVEM BAZARJU, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 15.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Premislite pred zimo

ali 1. nabavite si čevlje na račun slabe kvalitete po nizki ceni,

ali 2. zanesljivo dobre in trpežne čevlje po zmerni ceni. 1210

imamo in priporočamo nakup pod 2.

K ♦ A ♦ R ♦ O

Klobuke

moške in deške v veliki izbiri po najnovejši modi kupite najbolje in najceneje v staroznani klobučarni 1214

Ivan Bregar, Maribor
Gospoka ulica 16.

Tudi velika zaloga zimskih čevljev in počnov (copat) iz klobučarne.

Širite „Slov. gospodarja“!

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spajajoče tiskanice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

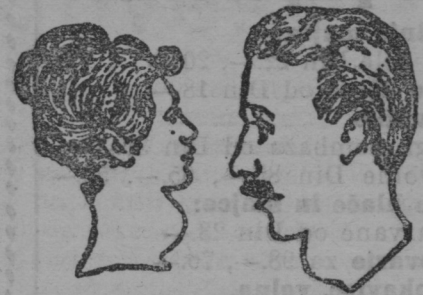
Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113



Golša — nabrekel vrat!



je obolenje ščitne žleze, katera se more pravočasno ozdraviti, kar se drugače delovanje tega važnega organa kot zaščita proti strupom ogroža, vsled česar nastopajo neugodni in do stokrat nevarni pojavi. 322

Zdravniška znanost je ugotovila, da soli, ki vsebujejo jod, izvanredno dobro delujejo na razne oblike golš. Mnogobrojni bolniki so ugotovili, da dosežejo z uporabo našega enostavnega

pitnega zdravljenja

hiter in povsem neškodljiv upliv na bolezen. Vsakdo, kdor trpi na golši in ima nabrekel vrat, otečene žleze, naj zahteva našo knjižico, katero mu pošljemo brezplačno.

Dopisnica zadostuje. Poštno nabiralno mesto: **Georg Fulgner, Berlin-NEUKÖLLN, Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 83.**

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso voto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

OD 69.- DIN. OD 138.- DIN. OD 69.- DIN.

Brezplačen
POUK
IGRANJU

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL & HEROLD D. 702 ZAL. MARIBOR št. 106
TOVARNE GLASBIL

Pozor!

Pozor!

Klobuke

dobite najcenejše pri trrdki

Bogataj & Janc

Maribor, Gosposka ulica 3.

Izdelki samo iz lastne tovarne. Oglejte si naše izložbe in cene. 999

Za zimo priporočamo:

ženske spodnje majce:

surove in bele Din 22.—, 20.—

ženske triko hlače od Din 18.—

ženske telovnike

iz močnega bombaža od Din 39.—

iz čiste volne Din 85.—, 65.—, 50.—

moške triko hlače in majce:

bele in barvane od Din 23.—

moške pulovarje za 98.—, 70.—

nogavice, rokavice, volna.

C. Büdefeldt, Maribor

Gosposka ulica 4. 1155

Družinska pratika!

Izredno lepo opremljena je že na prodaj. Dobite jo v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

Trgovci dobite izreden popust. -- Predno kupite drugod, vprašajte pri Tiskarni sv. Cirila.

Koledar Slovenskega gospodarja



Iz tehnike
Dimnikarski predpisi
Pravica revnih
Zastaranje pravic
Kako se pozna starost govedi
Praktični nasveti za ohranitev Vašega zdravja
Nega zob
Sejmi za Štajersko, Koroško in Prekmurje
Sejmi na Kranjskem
Tabela: Kako se določi vsebina debel in hlodov na podlagi dolž. in srednjega premera
Tabela: Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad

Vsebinska sama že sili vsakega razumnega gospodarja, da si kupi ta koledar. Poleg te vsebine je pa koledar tako urejen, da služi kot povsem zadostna knjiga za vse kmetijsko knjigovodstvo in vse beležke, ki si jih v kmetjskem gospodarstvu mora vsakdo zapisovati, da ima vse v redu.

Zunanja oprema koledarja, ker je vezan v celo platno, ima priložen svinčnik, na robu odtisnjeno mero, znotraj pa močen denarni predal, je prvovrstna. Cena koledarju je Din 10.—. Po pošti ga pošljamo za Din 11.—. Najbolje je, da pišete po koledar, dobite položnico in plačate Din 11.—, ali pa nam v pismu pošljete znak za Din 11.—. — Organizirajte skupna naročila! Kdor bi bil pripravljen to prevzeti, naj se javi!

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Vsebina koledarja Slovenskega gospodarja za leto 1935 je sledeča:

Kalendarij od oktobra 1934 do decembra 1935
Vremenski ključ
Cirilica in latinica
Poglavarstvo katoliške cerkve
Vladarska hiša Jugoslavije
Jugoslavija v številkah
Države vsega sveta
Poštne pristojbine
Plačevanje kmetjskih dolgov
Denarstvo
Denar in delo naj se izplača v sadjarstvu
Nova doba v hmeljarstvu
Zatiranje sadnih škodljivcev
Zatiranje plevla — zvišanje pridelka
Globoko oranje pomnoži rodovitno zemljo
Koliko in v čem se izplača pokladanje tečnih (močnih) krmil kravam molznicam
Nekaj o naprednem čebelarstvu
Kako se mešajo umetna gnojila
Tabela kubičnih metrov okroglega lesa drevesa
Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih sežnjev v hektare, are in kvadratne metre
Tabela: Koledar brejosti
Tabela: Koliko časa traja pojatev pri domačih živalih
Tabela: Razmerje med živo težo in težo zaklane živine
Tabela: Pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živi teži
Tabela: Prejemki } za 12 mesecev
Tabela: Izdatki }
Tabela: Zapisnik delavcev in njih plače, 6 strani
Tabela: Zapisnik plače v blagu in delu, 2 strani
Tabela: Zapisnik živalskega prirastka, 4 strani
64 strani praznega, črtanega papirja

Inserirajte!

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R

Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

167

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. **GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR** Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I!